

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

31 ianuarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Boico Victor, Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Plămădeală Ghenadie,

judecând fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia, oficiul Central, Sîrbu Lilia, de către avocatul Covalenco Serghei în numele inculpatului Contașel Veaceslav și de către avocatul Șcheau Igor cu inculpatul Alacev Ivan, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 14 februarie 2022, în cauza penală în privința lui,

Alacev Ivan XXXXX, născut la XXXXX.

Fuciji Alexandr XXXXX, născut la XXXXX.

Cozma Victor XXXXX, născut la XXXXX.

Reuțchi Ivan XXXXX, născut la XXXXX.

Contașel Veaceslav XXXXX, născut la XXXXX.

Mocan Vasili XXXXX, născut la XXXXX.

Termenul examinării cauzei:

Prima instanță: 04.10.2017 – 21.01.2019;

Instanța de apel: 15.02.2019 – 09.03.2020;

05.01.2021 – 14.02.2022;

Instanța de recurs ordinar: 27.05.2020 – 03.11.2020;

10.05.2022 – 31.01.2023.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința judecătoreiei Cahul, sediul Central din 21 ianuarie 2019, procesul penal în privința lui Alacev Ivan, Fuciji Alexandr, Cozma Victor, Reuțchi Ivan, Contașel Veaceslav și Mocan Vasili, învinuiți de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 309¹ alin. (3) lit. c) Cod penal, a fost încetat în temeiul art. 391 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, deoarece există alte circumstanțe care exclud urmărirea penală și tragerea la răspundere penală.

2. Pentru a se pronunța în sensul celor expuse, prima instanță a reținut că, **Alacev Ivan**, activând în funcția de Șef al serviciului securitate al Penitenciarului nr.5 Cahul și

fiind, astfel, conform art.123 alin.(2) Cod penal, persoană publică, contrar prevederilor art.3 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, adoptată la Roma la 04.11.1950, în vigoare pentru Republica Moldova de la 12.09.1997; art. 24 alin.(2) din Constituția Republicii Moldova adoptată la 29.07.1994; art.1 alin.(1), art.9 pct.10), art.22 alin.(2) lit. a) din Legea nr.1036 din 17.12.1996 cu privire la sistemul penitenciar; art. 223 Cod de executare (Legea nr.443 din 24.12.2004); pct. 80, 82, 204, 205 din Statutul executării pedepsei de către condamnați, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.583 din 26.05.2006, care-l obligau să nu aplice tortura, tratamentul inuman sau degradant, să-și desfășoare activitatea pe baza principiilor legalității, umanismului, democratismului și respectării drepturilor omului, să aibă o atitudine umană față de deținuți, să fie respectuos și să nu lezeze demnitatea personală a acestora, să respecte normele eticii profesionale, să-și întemeieze relațiile cu deținuții pe scopurile detenției și pe principiile respectului reciproc, nediscriminării, interzicerii supunerii persoanei la tortură, tratamente inumane sau degradante ori la alte rele tratamente, umanismului, democrației și respectării stricte a legislației, să dea dovadă de politețe și cultură în relațiile cu deținuții, să aplice forța fizică și mijloacele speciale numai în cazurile și în modul stabilite de lege - în loc de aceasta, intenționat, a comis acte de tortură în următoarele împrejurări.

Astfel, la XXXXX, aproximativ la ora 10.00, aflându-se în subsolul blocului administrativ al Penitenciarului nr.5 Cahul împreună cu specialistul pentru pregătirea profesională al serviciului resurse umane și activitate cu personalul al Penitenciarului nr. 5 Cahul, Fuciji Alexandr, supraveghetorul serviciului regim și supraveghere al Penitenciarului nr. 5 Cahul, Mocan Vasili, ajutorul ofițerului de serviciu al serviciului regim și supraveghere al Penitenciarului nr. 5 Cahul, Rotari Sergiu, comandantul de grupă al serviciului pază și escortă al Penitenciarului nr. 5 Cahul, Sterpu Vitalie și șeful de bloc al serviciului regim și supraveghere al Penitenciarului nr. 5 Cahul, Cozma Victor, în scopul de a-l impune pe deținutul Barbînța Vitalie să recunoască faptul maltratării colaboratorului Penitenciarului-5 Cahul, Fuciji Alexandr și a inspectorului de sector din satul XXXXX, raionul XXXXX precum și în scopul de a-l pedepsi pentru aceste fapte, l-a lovit pe numit cu pumnii și picioarele peste diferite părți ale corpului și a admis prin consimțământul său expres și tacit ca concomitent, în același scop și circumstanțe, colegii săi de serviciu să-l maltrateze pe deținutul Barbînța Vitalie și anume: Sterpu Vitalie să-i aplice lovituri cu o sticlă din plastic cu volumul de 2 litri, plină cu apă în cap, Rotari Sergiu să-i aplice lovituri cu pumnii, picioarele și bastonul de cauciuc peste diferite părți ale corpului, Reuțchi Ivan să-i aplice trei lovituri cu piciorul în partea stângă a corpului, Cozma Victor și Fuciji Alexandr să-i aplice lovituri cu bastonul de cauciuc și Mocan Vasili să-i aplice lovituri cu pumnii și picioarele peste diferite părți ale corpului, cauzându-i părții vătămate, conform raportului de expertiză medico-legală nr.259 din 15.11.2016, vătămări corporale ușoare, manifestate prin echimoză în regiunea ochiului stâng, echimoză în regiunea gâtului pe dreapta, 3 echimoze și 3 excoriații la nivelul hemitoracelui stâng, echimoză masivă pe suprafața femurului stâng, echimoze pe ambele fese, 3 echimoze și 3 excoriații în regiunea gambei drepte, echimoză pe suprafața plantei stângi.

Tot el, la XXXXX, aproximativ la ora 10.00, aflându-se în subsolul blocului administrativ al Penitenciarului nr. 5 Cahul, împreună cu specialistul serviciului de securitate al Penitenciarului nr. 5 Cahul și încă cu trei persoane neidentificate, în scopul de a-l impune pe deținutul Drangoi Sergiu să recunoască faptul maltratării

colaboratorului Penitenciarului nr. 5 Cahul, Fuciji Alexandr și a inspectorului de sector din satul XXXXX, raionul XXXXX, precum și în scopul de a-l pedepsi pentru aceste fapte, i-a aplicat lovituri cu pumnii și picioarele peste diferite părți ale corpului și a admis prin consimțământul său expres și tacit ca concomitent, în același scop și circumstanțe, colegul de serviciu Contașel Veaceslav să-l lovească pe deținutul Drangoi Sergiu cu pumnii, picioarele și o scândură peste diferite părți ale corpului, i-ar ceialți trei colegi de serviciu neidentificați să-i aplice lovituri cu mâinile, picioarele și ștachete peste diferite părți ale corpului cauzându-i părții vătămăte, conform raportului de expertiză medico-legală nr.66/D din 21.03.2013, vătămări corporale neînsemnate, manifestate prin echimoze pe brațul stâng și pe fesa stângă.

Fuciji Alexandr, activând în funcția de specialist pentru pregătirea profesională al serviciului resurse umane și activitate cu personalul al Penitenciarului nr.5 Cahul și fiind, astfel, conform art.123 alin.(2) Cod penal persoană publică, contrar prevederilor art.3 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, adoptată la Roma la 04.11.1950, în vigoare pentru Republica Moldova de la 12.09.1997; art.24 alin.(2) din Constituția Republicii Moldova, adoptată la 29.07.1994; art.1 alin.(1), art.9 pct.10), art.22 alin.(2) lit. a) din Legea nr.1036 din 17.12.1996 cu privirea la sistemul penitenciar; art.223 Cod de executare (Legea nr.443 din 24.12.2004); pct.80, 82, 204, 205 din Statutul executării pedepsei de către condamnați, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.583 din 26.05.2006, care-l obligau să nu aplice tortura, tratamentul inuman sau degradant, să-și desfășoare activitatea pe baza principiilor legalității, umanismului, democratismului și respectării drepturilor omului, să aibă o atitudine umană față de deținuți, să fie respectuos și să nu lezeze demnitatea personală a acestora, să respecte normele eticii profesionale, să-și întemeieze relațiile cu deținuții pe scopurile detenției și pe principiile respectului reciproc, nediscriminării, interzicerii supunerii persoanei la tortură, tratamente inumane sau degradante ori la alte rele tratamente, umanismului, democrației și respectării stricte a legislației, să dea dovadă de politețe și cultură în relațiile cu deținuții, să aplice forța fizică și mijloacele speciale numai în cazurile și în modul stabilite de lege - în loc de aceasta, intenționat, a comis acte de tortură în următoarele împrejurări.

Astfel, la XXXXX, aproximativ la ora 10⁰⁰, Fuciji Alexandr, aflându-se în subsolul blocului administrativ al Penitenciarului nr. 5 Cahul împreună cu șeful serviciului securitate al Penitenciarului nr. 5 Cahul, Alacev Ivan, supraveghetorul serviciului regim și supraveghere al Penitenciarului nr. 5 Cahul Mocan Vasili, ajutorul ofițerului de serviciu al serviciului regim și supraveghere al Penitenciarului nr. 5 Cahul, Rotari Sergiu, comandantul de grupă al serviciului pază și escortă al Penitenciarului nr. 5 Cahul, Sterpu Vitalie și șeful de bloc al serviciului regim și supraveghere al Penitenciarului nr. 5 Cahul, Cozma Victor, unde a fost escortat deținutul Barbînța Vitalie, de către supraveghetorul superior al serviciului regim și supraveghere al Penitenciarului nr. 5 Cahul, Reuțchi Ivan, în scopul de a-l impune pe deținutul Barbînța Vitalie să recunoască faptul maltratării colaboratorului Penitenciarului nr.5 Cahul, Fuciji Alexandr și a inspectorului de sector din satul XXXXX, raionul XXXXX, precum și în scopul de a-l pedepsi pentru aceste fapte, l-a lovit cu bastonul de cauciuc peste corp și a admis prin consimțământul său expres și tacit ca concomitent, în același scop și circumstanțe, colegii săi de serviciu să-l maltrateze pe deținutul Barbînța Vitalie și anume: Sterpu Vitalie să-i aplice lovituri, cu o sticlă din plastic cu volumul de 2 litri, plină cu apă, în cap, Rotari Sergiu să-i aplicat lovituri cu pumnii, picioarele și bastonul de cauciuc peste diferite părți ale corpului, Reuțchi Ivan să-

i aplice trei lovituri cu piciorul în partea stângă a corpului, Cozma Victor să-i aplice lovituri cu bastonul de cauciuc, Alacev Ivan să-i aplice lovituri cu pumnii și picioarele peste diferite părți ale corpului și Mocan Vasili să-i aplice lovituri cu pumnii și picioarele peste diferite părți ale corpului, cauzându-i conform raportului de expertiză medico-legală nr.259 din 15.11.2016 vătămări corporale ușoare, manifestate prin echimoză în regiunea ochiului stâng, echimoză în regiunea gâtului pe dreapta, 3 echimoze și 3 excoriații la nivelul hemitoracelui stâng, echimoză masivă pe suprafața femurului stâng, echimoze pe ambele fese, echimoze și excoriații în regiunea gambei drepte, echimoză pe suprafața plantei stângi.

Cozma Victor, activând în funcția de șef de bloc al serviciului regim și supraveghere al Penitenciarului nr.5 Cahul și fiind, astfel, conform art.123 alin.(2) Cod penal persoană publică, contrar prevederilor art.3 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, adoptată la Roma la 04.11.1950, în vigoare pentru Republica Moldova de la 12.09.1997; art.24 alin.(2) din Constituția Republicii Moldova, adoptată la 29.07.1994; art.1 alin.(1), art.9 pct.10), art.22 alin.(2) lit. a) din Legea nr.1036 din 17.12.1996 cu privire la sistemul penitenciar; art.223 Cod de executare (Legea nr.443 din 24.12.2004); pct.80, 82, 204, 205 din Statutul executării pedepsei de către condamnați, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.583 din 26.05.2006, care-l obligau să nu aplice tortura, tratamentul inuman sau degradant, să-și desfășoare activitatea pe baza principiilor legalității, umanismului, democratismului și respectării drepturilor omului, să aibă o atitudine umană față de deținuți, să fie respectuos și să nu lezeze demnitatea personală a acestora, să respecte normele eticii profesionale, să-și întemeieze relațiile cu deținuții pe scopurile detenției și pe principiile respectului reciproc, nediscriminării, interzicerii supunerii persoanei la tortură, tratamente inumane sau degradante ori la alte rele tratamente, umanismului, democrației și respectării stricte a legislației, să dea dovadă de politețe și cultură în relațiile cu deținuții, să aplice forța fizică și mijloacele speciale numai în cazurile și în modul stabilite de lege - în loc de aceasta, intenționat, a comis acte de tortură în următoarele împrejurări.

Astfel, la XXXXX, aproximativ la ora 10⁰⁰, Cozma Victor, aflându-se în subsolul blocului administrativ al Penitenciarului nr. 5 Cahul împreună cu șeful serviciului securitate al Penitenciarului nr.5 Cahul, Alacev Ivan, ajutorul ofițerului de serviciu al serviciului regim și supraveghere al Penitenciarului nr.5 Cahul, Rotari Sergiu, specialistul pentru pregătirea profesională al serviciului resurse umane și activitate cu personalul al Penitenciarului nr.5 Cahul, Fuciji Alexandru, supraveghetorul serviciului regim și supraveghere al Penitenciarului nr. 5 Cahul, Mocan Vasili și comandant de grupă al serviciului pază și escortă al Penitenciarului nr.5 Cahul, Sterpu Vitalie, unde a fost escortat deținutul Barbînța Vitalie, de către supraveghetorul superior al serviciului regim și supraveghere al Penitenciarului nr.5 Cahul, Reuțchi Ivan, în scopul de a-l impune pe deținutul Barbînța Vitalie să recunoască faptul maltratării colaboratorului Penitenciarului nr.5 Cahul, Fuciji Alexandr și a inspectorului de sector din satul XXXXX, raionul XXXXX, precum și în scopul de a-l pedepsi pentru aceste fapte, i-a aplicat lovituri cu bastonul de cauciuc peste corp și a admis prin consimțământul său expres și tacit ca concomitent, în același scop și circumstanțe, colegii săi de serviciu să-l maltrateze pe deținutul Barbînța Vitalie și anume: Sterpu Vitalie să-i aplice lovituri cu o sticlă din plastic cu volumul de 2 litri, plină cu apă, în cap, Mocan Vasili să-i aplice lovituri cu pumnii, picioarele peste diferite părți ale corpului, Reuțchi Ivan să-i aplice trei lovituri cu piciorul în partea stângă a corpului, Fuciji Alexandr să-i aplice lovituri cu bastonul de cauciuc, Alacev Ivan să-i

aplice lovituri cu pumnii și picioarele peste diferite părți ale corpului și Rotari Sergiu să-i aplice lovituri cu pumnii, picioarele și bastonul de cauciuc peste diferite părți ale corpului, cauzându-i conform raportului de expertiză medico-legală nr.259 din 15.11.2016 vătămări corporale ușoare manifestate prin echimoză în regiunea ochiului stâng, echimoză în regiunea gâtului pe dreapta, 3 echimoze și 3 excoriații la nivelul hemitoracelui stâng, echimoză masivă pe suprafața femurului stâng, echimoze pe ambele fese, echimoze și excoriații în regiunea gambei drepte, echimoză pe suprafața plantei stângi.

Reuțchi Ivan, activând în funcția de supraveghetor superior al serviciului regim și supraveghere al Penitenciarului nr.5 Cahul și fiind, astfel, conform art.123 alin.(2) Cod penal persoană publică, contrar prevederilor art.3 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, adoptată la Roma la 04.11.1950, în vigoare pentru Republica Moldova de la 12.09.1997; art.24 alin.(2) din Constituția Republicii Moldova, adoptată la 29.07.1994; art.1 alin.(1), 8 art.9 pct.10), art.22 alin.(2) lit. a) din Legea nr.1036 din 17.12.1996 cu privire la sistemul penitenciar; art.223 Cod de executare (Legea nr.443 din 24.12.2004); pct.80, 82, 204, 205 din Statutul executării pedepsei de către condamnați, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.583 din 26.05.2006, care-l obligau să nu aplice tortura, tratamentul inuman sau degradant, să-și desfășoare activitatea pe baza principiilor legalității, umanismului, democratismului și respectării drepturilor omului, să aibă o atitudine umană față de deținuți, să fie respectuos și să nu lezeze demnitatea personală a acestora, să respecte normele eticii profesionale, să-și întemeieze relațiile cu deținuții pe scopurile detenției și pe principiile respectului reciproc, nediscriminării, interzicerii supunerii persoanei la tortură, tratamente inumane sau degradante ori la alte rele tratamente, umanismului, democrației și respectării stricte a legislației, să dea dovadă de politețe și cultură în relațiile cu deținuții, să aplice forța fizică și mijloacele speciale numai în cazurile și în modul stabilite de lege - în loc de aceasta, intenționat, a comis acte de tortură în următoarele împrejurări.

Astfel, la XXXXX, aproximativ la ora 10⁰⁰, Reuțchi Ivan, a escortat deținutul Barbînța Vitalie, în subsolul blocului administrativ al Penitenciarului nr.5 Cahul, unde se aflau șeful serviciului securitate al Penitenciarului nr.5 Cahul, Alacev Ivan, ajutorul ofițerului de serviciu al serviciului regim și supraveghere al Penitenciarului nr.5 Cahul, Rotari Sergiu, specialistul pentru pregătirea profesională al serviciului resurse umane și activitate cu personalul al Penitenciarului nr.5 Cahul, Fuciji Alexandr, supraveghetorul serviciului regim și supraveghere al Penitenciarului nr.5 Cahul, Mocan Vasili și comandantul de grupă al serviciului pază și escortă al Penitenciarului nr.5 Cahul, Sterpu Vitalie, în scopul de a-l impune pe deținutul Barbînța Vitalie să recunoască faptul maltratării colaboratorului Penitenciarului nr.5 Cahul, Fuciji Alexandr și a inspectorului de sector din satul XXXXX, raionul XXXXX, precum și în scopul de a-l pedepsi pentru aceste fapte, și l-a lovit de trei ori cu piciorul în partea stângă a corpului și a admis prin consimțământul său expres și tacit ca concomitent, în același scop și circumstanțe, colegii săi de serviciu să-l maltrateze pe deținutul Barbînța Vitalie și anume: Sterpu Vitalie să-i aplice lovituri cu o sticlă din plastic cu volumul de 2 litri, plină cu apă, în cap, Mocan Vasili să-i aplice lovituri cu pumnii, picioarele peste diferite părți ale corpului, Cozma Victor și Fuciji Alexandr să-i aplice lovituri cu bastonul de cauciuc, Alacev Ivan să-i aplice lovituri cu pumnii și picioarele peste diferite părți ale corpului și Rotari Sergiu să-i aplice lovituri cu pumnii, picioarele și bastonul de cauciuc peste diferite părți ale corpului, cauzându-i conform raportului de expertiză medico-legală nr.259 din 15.11.2016 vătămări

corporale ușoare manifestate prin echimoză în regiunea ochiului stâng, echimoză în regiunea gâtului pe dreapta, 3 echimoze și 3 excoriații la nivelul hemitoracelui stâng, echimoză masivă pe suprafața femurului stâng, echimoze pe ambele fese, echimoze și excoriații în regiunea gambei drepte, echimoză pe suprafața plantei stângi.

Contașel Veaceslav, activând în funcția de specialist al serviciului securitate al Penitenciarului nr.5 Cahul și fiind, astfel, conform art.123 alin.(2) Cod penal persoană publică, contrar prevederilor art.3 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, adoptată la Roma la 04.11.1950, în vigoare pentru Republica Moldova de la 12.09.1997; art.24 alin.(2) din Constituția Republicii Moldova, adoptată la 29.07.1994; art.1 alin.(1), art.9 pct.10), art.22 alin.(2) lit. a) din Legea nr.1036 din 17.12.1996 cu privire la sistemul penitenciar; art.223 Cod de executare (Legea nr.443 din 24.12.2004); pct.80, 82, 204, 205 din Statutul executării pedepsei de către condamnați, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 583 din 26.05.2006, care-l obligau să nu aplice tortura, tratamentul inuman sau degradant, să-și desfășoare activitatea pe baza principiilor legalității, umanismului, democratismului și respectării drepturilor omului, să aibă o atitudine umană față de deținuți, să fie respectuos și să nu lezeze demnitatea personală a acestora, să respecte normele eticii profesionale, să-și întemeieze relațiile cu deținuții pe scopurile detenției și pe principiile respectului reciproc, nediscriminării, interzicerii supunerii persoanei la tortură, tratamente inumane sau degradante ori la alte rele tratamente, umanismului, democrației și respectării stricte a legislației, să dea dovadă de politețe și cultură în relațiile cu deținuții, să aplice forța fizică și mijloacele speciale numai în cazurile și în modul stabilite de lege - în loc de aceasta, intenționat, a comis acte de tortură în următoarele împrejurări.

Astfel, la XXXXX, aproximativ la ora 10.00, Contașel Veaceslav aflându-se în subsolul blocului administrativ al Penitenciarului nr.5 Cahul, împreună cu șeful serviciului securitate al Penitenciarului nr.5 Cahul, Alacev Ivan și încă trei persoane neidentificate, unde a fost escortat deținutul Drangoi Sergiu, în scopul de a-l impune pe ultimul să recunoască faptul maltratării colaboratorului Penitenciarului nr. 5 Cahul, Fuciji Alexandr și a inspectorului de sector din satul XXXXX raionul XXXXX, precum și în scopul de a-l pedepsi pentru aceste fapte, l-a lovit cu pumnii, picioarele și o scândură peste diferite părți ale corpului, și a admis prin consimțământul său expres și tacit ca concomitent, în același scop și circumstanțe, colegul de serviciu Alacev Ivan să-i aplice lovituri cu pumnii și picioarele peste diferite părți ale corpului, iar ceilalți trei colegi de serviciu neidentificați să-i aplice lovituri cu mâinile, picioarele și ștachete peste diferite părți ale corpului cauzându-i conform raportului de expertiză medico-legală nr.66/D din 10 21.03.2013 vătămări corporale neînsemnate manifestate prin echimoze pe brațul stâng și pe fesa stângă.

Mocan Vasili, activând în funcția de supraveghetorul serviciului regim și supraveghere al Penitenciarului nr.5 Cahul și fiind, astfel, conform art.123 alin.(2) Cod penal persoană publică, contrar prevederilor art.3 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, adoptată la Roma la 04.11.1950, în vigoare pentru Republica Moldova de la 12.09.1997; art. 24 alin.(2) din Constituția Republicii Moldova, adoptată la 29.07.1994; art.1 alin.(1), art.9 pct.10), art. 22 alin.(2) lit. a) din Legea nr.1036 din 17.12.1996 cu privire la sistemul penitenciar; art. 223 Cod de executare (Legea nr.443 din 24.12.2004); pct.80, 82, 204, 205 din Statutul executării pedepsei de către condamnați, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.583 din 26.05.2006, care-l obligau să nu aplice tortura, tratamentul inuman sau degradant, să-și desfășoare

activitatea pe baza principiilor legalității, umanismului, democratismului și respectării drepturilor omului, să aibă o atitudine umană față de deținuți, să fie respectuos și să nu lezeze demnitatea personală a acestora, să respecte normele eticii profesionale, să-și întemeieze relațiile cu deținuții pe scopurile detenției și pe principiile respectului reciproc, nediscriminării, interzicerii supunerii persoanei la tortură, tratamente inumane sau degradante ori la alte rele tratamente, umanismului, democrației și respectării stricte a legislației, să dea dovadă de politețe și cultură în relațiile cu deținuții, să aplice forța fizică și mijloacele speciale numai în cazurile și în modul stabilite de lege - în loc de aceasta, intenționat, a comis acte de tortură în următoarele împrejurări.

Astfel, la XXXXX, aproximativ la ora 10⁰⁰, Mocan Vasili, aflându-se în subsolul blocului administrativ al Penitenciarului nr.5 Cahul împreună cu șeful serviciului securitate al Penitenciarului nr.5 Cahul, Alacev Ivan, ajutorul ofițerului de serviciu al serviciului regim și supraveghere al Penitenciarului nr.5 Cahul, Rotari Sergiu, specialistul pentru pregătirea profesională al serviciului resurse umane și activitate cu personalul al Penitenciarului nr.5 Cahul, Fuciji Alexandru, comandantul de grupă al serviciului pază și escortă al Penitenciarului nr.5 Cahul, Sterpu Vitalie și șeful de bloc al serviciului regim și supraveghere al Penitenciarului nr.5 Cahul, Cozma Victor, unde a fost escortat deținutul Barbînța Vitalie, de către supraveghetorul superior al serviciului regim și supraveghere al Penitenciarului nr.5 Cahul, Reuțchi Ivan, în scopul de a-l impune pe deținutul Barbînța Vitalie să recunoască faptul maltratării colaboratorului Penitenciarului nr.5 Cahul, Fuciji Alexandru și a inspectorului de sector din satul XXXXX, raionul XXXXX, precum și în scopul de a-l pedepsi pentru aceste fapte, i-a aplicat lovituri cu pumnii, picioarele peste diferite părți ale corpului, și a admis prin consimțământul său expres și tacit ca concomitent, în același scop și circumstanțe, colegii săi de serviciu să-l maltrateze pe deținutul Barbînța Vitalie și anume: Sterpu Vitalie să-i aplice lovituri, cu o sticlă din plastic cu volumul de 2 litri, plină cu apă în cap, Reuțchi Ivan să-i aplice trei lovituri cu piciorul în partea stângă a corpului, Cozma Victor și Fuciji Alexandru să-i aplice lovituri cu bastonul de cauciuc, Alacev Ivan să-i aplice lovituri cu pumnii și picioarele peste diferite părți ale corpului și Rotari Sergiu să-i aplice lovituri cu pumnii, picioarele și bastonul de cauciuc peste diferite părți ale corpului, cauzându-i conform raportului de expertiză medico-legală nr.259 din 15.11.2016 vătămări corporale ușoare manifestate prin echimoză în regiunea ochiului stâng, echimoză în regiunea gâtului pe dreapta, 3 echimoze și 3 excoriații la nivelul hemitoracelui stâng, echimoză masivă pe suprafața femurului stâng, echimoze pe ambele fese, echimoze și excoriații în regiunea gambei drepte, echimoză pe suprafața plantei stângi.

Conform rechizitoriului faptele incriminate inculpaților Alacev Ivan, Fuciji Alexandr, Cozma Victor, Reuțchi Ivan, Contașel Veaceslav și Mocan Vasili, au fost încadrate în baza art. 309¹ alin.(3) lit. c) Cod penal: *Tortura, adică provocarea de dureri și suferințe, fizice și psihice puternice unei persoane, cu scopul de a obține de la această persoană informații și mărturisiri, de a o pedepsi pentru un act pe care aceasta l-a comis, dureri și suferințe provocate de către două sau mai multe persoane cu funcție de răspundere, sau cu consimțământul expres sau tacit al unor asemenea persoane.* (în redacția Legii nr.139-XVI din 30.06.2005, cu modificările ulterioare operate prin Legea nr.277-XVI din 18.12.2008 și prin Legea nr.245 din 02.12.2011), în vigoare la momentul săvârșirii faptei, lege care ușurează pedeapsa și ameliorează situația persoanei.

3. Sentința nominalizată a fost atacată cu cerere de apel de către:

- *procurorul în Procuratura raionului Cahul, Cara Mihail*, prin care a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei potrivit modului stabilit pentru prima instanță și pronunțarea a unei noi hotărâri, prin care inculpații Alacev Ivan, și Contașel Veaceslav, să fie recunoscuți vinovați de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 309¹ alin. (3) lit. c) Cod penal (în redacția Legii nr. 139-XVI din 30.06.2005, cu modificările ulterioare operate prin legea nr. 227-XVI din 18.12.2008 și prin Legea nr. 245 din 02.12.2011). În baza acestor norme lui Alacev Ivan să-i fie aplicată o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 6 (șase) ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a exercita funcții în autoritățile publice pe un termen de 5 ani. Lui Contașel Veaceslav să-i fie aplicată o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 5 (cinci) ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a exercita funcții în autoritățile publice pe un termen de 5 ani.

- *avocatul Șcheau Igor în numele inculpatului Alacev Ivan*, prin care a solicitat casarea sentinței în partea în care a fost dispusă încetarea procesului penal în privința inculpatului Alacev Ivan în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 6 Cod de procedură penală, deoarece există alte circumstanțe care exclud urmărirea penală și tragerea la răspundere penală, rejudecarea cauzei penale vizate, cu pronunțarea unei noi hotărâri privind achitarea inculpatului Alacev Ivan, pe marginea învinuirii aduse, din motivul lipsei faptului infracțiunii în acțiunile acestuia. (vol. V, f.d.248-252)

- *avocatul Grosu Eugen în numele inculpatului Mocan Vasili*, prin care a solicitat casarea sentinței în privința inculpatului Mocan Vasili, cu pronunțarea unei decizii de achitare a inculpatului Mocan Vasili, pe motiv că acesta, nu a săvârșit fapta infracțională de care se învinuiește. Indică că, nu este de acord cu sentința instanței de fond, o consideră ilegală și neîntemeiată, indicând că, motivele apelului vor fi prezentate ulterior. (vol. V, f.d.253)

- *avocatul Botnari Oleg în numele inculpatului Cozma Victor*, prin care a solicitat casarea integrală a sentinței, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei decizii, prin care inculpatul Cozma Victor să fie achitat, deoarece fapta nu a fost comisă de el. (vol. V, f.d.254)

- *avocatul Cotea Svetlana în numele inculpatului Reuțchi Ivan*, a depus cerere de apel, prin care a solicitat casarea integrală a sentinței cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care a-l achita pe inculpatul Reuțchi Ivan. (vol. V, f.d.255-256)

- *avocatul Eni Olga în numele inculpatului Contașel Veaceslav*, prin care a solicitat casarea sentinței în privința lui Contașel Veaceslav cu emiterea unei noi hotărâri de achitare a acestuia. (vol. V, f.d.263-264)

- *avocatul Stănilă Elena în numele inculpatului Fuciji Alexandr*, prin care a solicitat casarea integrală a sentinței cu pronunțarea unei noi decizii potrivit modului stabilit pentru prima instanță, de achitare a lui Fuciji Alexandr de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 309¹ alin. (3) lit. c) Cod penal, din motivul lipsei elementelor constitutive ale infracțiunii imputate. (vol. V, f.d.266- 267)

3.1. În motivarea recursului procurorul a invocat că:

- prima instanță a dat o apreciere justă probelor administrate potrivit art. 101 Cod de procedură penală, stabilind cu certitudine toate circumstanțele de fapt și de drept, instanța de judecată corect a apreciat și a calificat faptele inculpaților Alacev Ivan, Fuciji Alexandr, Reuțchi Ivan, Cozma Victor, Contașel Veaceslav și Mocan Vasili, în comiterea fetei imputate, fiind prezente semnele infracțiunii prevăzute de art. 309¹ alin. (3) lit. c)

Cod penal (în redacția Legii nr. 139-XVI din 30.06.2005, cu modificările ulterioare operate prin legea nr. 227-XVI din 18.12.2008 și prin Legea nr. 245 din 02.12.2011), din probele administrate, rezultă cert că, inculpații au comis infracțiunea de tortură, adică, provocarea de dureri și suferințe, fizice și psihice puternice unei persoane, cu scopul de a obține de la această persoană informații și mărturisiri, de a o pedepsi pentru un act pe care acesta l-a comis, dureri și suferințe provocate de către două sau mai multe persoane cu funcție de răspundere;

- instanța de judecată corect a reținut că, deși prin Legea nr. 252 din 08.11.2012, în vigoare din 21.12.2012, a fost abrogat art. 309¹ alin. (3) lit. c) Cod penal și tot prin această lege a fost introdus art. 166¹ Cod penal, tortura, tratamentul inuman sau degradant, sancțiunea prevăzută de art. 309¹ alin. (3) lit. c) Cod penal, (în redacția Legii nr.139-XVI din 30.06.2005, cu modificările ulterioare operate prin legea nr. 227-XVI din 18.12.2008 și prin Legea nr. 245 din 02.12.2011) prevedea o pedeapsă cu închisoare de la 5 la 10 ani, cu privarea de dreptul de a exercita funcții în autoritățile publice pe un termen de la 2 la 5 ani, pe când sancțiunea art. 166¹ alin. (4) lit. e) Cod penal, (redacția 08.11.2012), în care urma reîncadrarea faptelor comise de inculpați prevede o pedeapsă cu închisoarea de la 8 la 15 ani sau amendă în mărime de la 800 la 1000 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 10 la 15 ani;

- ținând cont de prevederile art. 8 și 10 Cod penal, instanța s-a pronunțat că, acțiunile inculpaților corect au fost încadrate în prevederile art. 309¹ alin. (3) lit. c) Cod penal (redacția Legii din 08.12.2012) pentru a nu agrava situația acestora. În același timp consideră că, instanța ilegal și neîntemeiat a dispus încetarea procesului penal, în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, în privința inculpaților Alacev Ivan, Fuciji Alexandr, Reuțchi Ivan, Cozma Victor, Contașel Veaceslav și Mocan Vasili, acuzați de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 309¹ alin.(3) lit. c) Cod penal, (în redacția Legii nr.139-XVI din 30.06.2005, cu modificările ulterioare operate prin legea nr. 227-XVI din 18.12.2008 și prin Legea nr. 245 din 02.12.2011) menționând că, temeiul reluării urmăririi penale expus în ordonanța din 05 iunie 2017, emisă de Procurorul General, prin care a fost dispusă anularea ordonanțelor de scoatere de sub urmărire penală a inculpaților, emise de Procuratura militară Cahul la 24.07.2013, 26.07.2013 și 30.07.2013, nu cade sub incidența acestor două situații de excepție: fapte noi sau recent descoperite ori un viciu fundamental;

- consideră că, în cazul dat, ordonanțele emise la data de 24.07.2013, 26.07.2013 și 30.07.2013 de către procurorul în Procuratura militară Cahul, de scoatere de sub urmărire penală a numiților Alacev Ivan, Fuciji Alexandr, Reuțchi Ivan, Cozma Victor, Contașel Veaceslav și Mocan Vasili, nu sunt hotărâri procesuale definitive, considerent din care acesta nu va constitui o încălcare a prevederilor art. 22 alin. (2) Cod de procedură penală, art. 7 alin. (2) Cod penal și art. 4 al Protocolului nr. 7 al Convenției pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale;

- prima instanță corect a apreciat și a calificat faptele inculpaților Alacev Ivan, Fuciji Alexandr, Reuțchi Ivan, Cozma Victor, Contașel Veaceslav și Mocan Vasili, în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 309¹ alin.(3) lit. c) Cod penal, (în redacția Legii nr. 139-XVI din 30.06.2005, cu modificările ulterioare operate prin legea nr. 227-XVI din 18.12.2008 și prin Legea nr. 245 din 02.12.2011), deoarece probele administrate rezultă cert că, inculpații au comis infracțiunea de tortură, însă instanța neîntemeiat și ilegal a încetat procesul

penal, în temeiul art. 391 alin. (1), pct. 6) Cod de procedură penală, pe motiv că există alte circumstanțe care exclud urmărirea penală și tragerea la răspundere penală;

- instanța la stabilirea pedepselor inculpaților urmează să țină cont de sancțiunile prevăzute în partea specială a legii penale.

3.2. În motivarea cererii de apel avocatul Șcheau Igor în numele inculpatului Alacev Ivan a invocat că:

- cauza penală cu nr. XXXXX s-a aflat în cadrul Procuraturii Militare Cahul, pornită pe data de 08.10.2012, în temeiul art. 309¹ alin. (3) lit. c) Cod penal, iar temei de pornire a urmăririi penale a servit adresarea deținutului Barbînța Vitalie, care la data de 25.08.2012, în jurul orelor 10⁰⁰, ar fi fost maltratată de către colaboratorii din cadrul Penitenciarului nr. 5 Cahul, pe teritoriul instituției vizate, care cereau ca acesta să recunoască faptul maltratării inspectorului de sector și a altor persoane;

- cauza penală cu nr. XXXXX a fost pornită pe data de 08.10.2012, în temeiul art. 309¹ alin. (3) lit. c) Cod penal, iar temei de pornire a urmăririi penale a servit adresarea deținutului Drangoi Sergiu, care la data de 20.08.2012, în jurul orelor 09⁰⁰-10⁰⁰, ar fi fost maltratată de către colaboratorii din cadrul Penitenciarului nr. 5 Cahul, pe teritoriul instituției vizate, care cereau ca acesta să recunoască faptul maltratării colaboratorului Fuciji Alexandr;

- cauzele menționate prin ordonanța Procurorului militar Cahul din 29.03.2013, au fost conexe, atribuindu-i-se cauzei penale nr. XXXXX;

- declarațiile părților vătămate Barbînța Vitalie și Drangoi Sergiu date în cadrul urmăririi penale și la confruntări sunt lovite de numeroase contradicții, îndeosebi sub aspectul modalității aplicării loviturilor, așa cum inculpatul Cozma Victor la data de 25.08.2012 se afla la examenul de obținere a permisului de conducere. La fel, partea vătămată Drangoi Sergiu declară că, a fost maltratată de către Avram Oleg, în cadrul confruntărilor a declarat că, nu a fost maltratată de Avram Oleg;

- în urma efectuării acțiunilor procesuale probatorii s-a constatat că, părțile vătămate aveau leziuni corporale încă la parvenirea lor în Penitenciarul nr. 5 Cahul, fapt confirmat prin comunicatul special expediat în adresa D.I.P. și din declarațiile martorilor Basarab N. și Roșcovanu A;

- din rapoartele de expertiză medico-legală rezultă că, pe corpul lui Barbînța Vitalie nu au fost depistate leziuni corporale compatibile cu alegațiile privind pretinsa maltratare la care face trimitere, iar la partea vătămată Drangoi Sergiu au fost depistate doar leziuni sub formă de echimoză pe brațul stâng și fesa stângă, fapt care contravine alegațiilor acestuia privind durata pretinsei maltratări, intensitatea și localizarea, așa cum contravine caracterului neînsemnat al leziunilor corporale aplicate acestora și constituie divergențe ce urmează a fi interpretate în defavoarea învinuirii;

- procurorul a dat o apreciere cuvenită circumstanțelor cauzei și întemeiat a ajuns la concluzia de a-l scoate de sub urmărire penală pe Alacev Ivan, așa cum din declarațiile martorilor Tricolici I. și Gașper V., au accentuat asupra faptului că, partea vătămată le-a comunicat despre faptul că, i-au fost cauzate vătămări corporale în satul natal în urma unei altercații;

- în privința lui Alacev Ivan a fost dispusă scoaterea de sub urmărire penală a bănuitului vizat, în legătură cu expirarea termenului de menținere a acestuia în calitatea procesuală de bănuit. Ulterior această ordonanță a fost anulată, și la data de 05.06.2017 a fost reluată urmărirea penală în privința lui Alacev Ivan;

- ulterior cauza a fost expediată pentru examinare în instanța de judecată, iar la 21 ianuarie 2019, a fost emisă sentință prin care s-a încetat procesul penal, în privința lui Alacev Ivan, în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, deoarece există alte circumstanțe care exclud urmărirea penală și tragerea la răspundere penală;

- prima instanță a apreciat în mod eronat probele, ignorând existența de dubii în probatoriul administrat în instanța de judecată, care urmau a fi interpretate în favoarea nevinovăției inculpatului Alacev Ivan, ignorând și o parte din abaterile de la rigorile de procedură, în mod pripit a ajuns la concluzia de a înceta procesul penal, pe un capăt de acuzare, deși urma să fie emisă sentință de achitare;

- în contextul componenței de infracțiune prevăzute la art. 309¹ alin. (3) lit. c) Cod penal, se impun mai multe condiții și anume: - Provocarea, în mod intenționat, a unei dureri sau suferințe puternice, fizice ori psihice unei persoane, - Săvârșirea faptei vizate, în special cu scopul de a obține de la această persoană sau de la o persoană terță informații sau mărturisiri, de a o pedepsi pentru un act pe care aceasta sau o terță persoană l-a comis ori este bănuită că l-a comis, de a intimida sau de a face presiune asupra ei sau asupra unei terțe persoane;

- din volumul probatoriului prezentat în instanța de judecată nu a fost demonstrată vinovăția inculpatului Alacev Ivan, fapt ce impune achitarea acestuia, din următoarele considerente;

- atât în cadrul urmăririi penale, cât și în ședința de judecată doar de către părțile vătămate Barbînta Vitalie și Drangoi Sergiu au fost oferite declarații de învinuire, ținând cont de obiectul acuzării formulat în rechizitoriu în privința lui Alacev Ivan;

- în declarațiile părților vătămate există divergențe ce denotă că, părțile vătămate au inventat versiunea privind pretinsa maltratare, în scop de a-și favoriza situația în cadrul cauzei penale, în care erau învinuiți de comiterea infracțiunii prevăzută de art. 287 Cod penal, în cadrul căroră erau învinuiți, reținuți și plasați în arest preventiv;

- declarațiile părților vătămate urmează a fi apreciate critic, deoarece declarațiile din cadrul urmăririi penale și din cadrul confruntărilor diferă sub aspectul de aplicare a loviturilor, anume obiectele cu care a fost lovit și a regiunilor unde i-au fost aplicate loviturile;

- partea vătămată Barbînta Vitalie avea deja leziuni corporale la momentul parvenirii acestuia la Penitenciarul nr. 5 Cahul, care au fost primite în urma unui conflict, care în privința acestuia a fost aplicată forța fizică de către mai multe persoane, iar la conflict a asistat și partea vătămată Drangoi Sergiu;

- colaboratorii Penitenciarului nr. 5 Cahul, Roșcovanu A. și Basarab N. au raportat despre faptul că, părțile vătămate Barbînta Vitalie și Drangoi Sergiu au parvenit cu leziuni corporale, iar părțile vătămate au depus explicații scrise, ce demonstrează că, leziunile corporale le-au fost provocate în satul natal și nicidecum în cadrul Penitenciarului nr. 5 Cahul;

- trezesc rezerve serioase declarațiile părților vătămate făcute în cadrul urmăririi penale despre pretinsele acțiuni de maltratare. Așa cum potrivit raportului de expertiză medico-legală la partea vătămată Barbînta Vitalie nu au fost stabilite careva leziuni corporale care ar fi compatibile în timp cu data de 28.08.2012, cu data când pretinde că a fost maltratat, la el depistându-se doar careva leziuni corporale neînsemnate (sub formă de excoriații pe obraz și mâna dreaptă), iar la Drangoi Sergiu au fost depistate leziuni sub formă de cicatrice pe cap, ca urmare a unei plăgi contuze scalpante cu vechimea de 15-16

zile, echimoză pe brațul stâng și fesa stângă cu o vechime de 8-11 zile până la examinare, care au fost calificate ca vătămări corporale neînsemnate;

- în cadrul urmăririi penale au fost audiați și alți deținuți din cadrul Penitenciarului nr. 5 Cahul, care au infirmat versiunea părților vătămate privind maltratarea acestora, iar în cadrul ședinței de judecată părțile vătămate au depus declarații divergente, chiar și în raport cu cele date în cadrul urmăririi penale. Indică că, în cadrul ședinței de judecată, partea vătămată Drangoi Sergiu a declarat că, îl recunoaște doar pe inculpatul Alacev Ivan, iar în cadrul urmăririi penale pe toți cei care l-au maltratată, acest fapt însă putea fi rezultatul faptului că, Alacev Ivan lucra în cadrul Penitenciarului 5 Cahul, unde putea fi văzut de către partea vătămată. Totodată, partea vătămată se contrazice atunci când declară că, a văzut fețele celor care l-au maltratată, de vreme ce declara că, în acea camera era întuneric. La fel, declară că, partea vătămată fiind audiată în cadrul urmăririi penale, nu a putut clar să menționeze ce leziuni corporale avea când a fost plasat în Penitenciarul nr. 5 Cahul și ce lovituri i-au fost aplicate de către inculpatul Alacev Ivan;

- urmează a fi apreciate critic declarațiile celor două părți vătămate în cadrul urmăririi penale, făcute inițial și a celor făcute în cadrul confruntărilor cu bănuții, care diferă sub aspectul de aplicare a loviturilor (obiectelor) și locului (partea corpului);

- consideră că, având în vedere multitudinea de divergențe existente în declarațiile părților vătămate, există temeiuri suficiente de a aprecia critic aceste declarații, ca nefiind de natură de a proba vinovăția inculpatului Alacev Ivan pentru comiterea infracțiunii imputate. Precizează că, sub aspect procesual, cauza penală vizată este viciată în corpore, de nenumărate abateri de procedură, care de către instanța de fond au fost ignorate;

- la caz, se atestă o întrerupere în termenul de urmărire penală pentru perioada 12 mai 2015 - 21 septembrie 2015, atunci când cauza penală a fost transmisă de la Procuratura militară Cahul, la Procurorul raionului Leova, pe o perioadă mai mare de 18 luni. Apoi a fost stabilit termenul urmăririi penale până la data de 28.05.2017, următoarea prelungire fiind făcută la 29.05.2017 (f.d. 19, vol. III), atestându-se o zi de întrerupere a termenului urmăririi penale. S-a stabilit termenul de urmărire penală până la 28.06.2017 (f.d. 19, vol. III), următoarea prelungire a termenului are loc pe data de 28.07.2017 până la 29.09.2017 (f.d. 26, vol. III), prin ce s-a atestat o întrerupere de o lună;

- toate acțiunile de urmărire penale efectuate după 11 mai 2015 sunt nule în temeiul prevederilor art. 251 Cod de procedură penală. Iar în acest sens este necesar de constatat întreruperea termenului urmăririi penale și constatarea nulității absolute a tuturor acțiunilor și actelor procesuale efectuate după data de 11.05.2015, data din care începe în speță întreruperea termenului urmăririi penale;

- având în vedere faptul că, partea acuzării nu a putut proba cu certitudine faptul infracțiunii în acțiunile lui Alacev Ivan, cât și volumul de abateri de procedură admise de acuzare, prin ce au fost încălcate drepturile procesuale ale inculpatului vizat se impune achitarea inculpatului Alacev Ivan, pe marginea învinuirii aduse, din motivul lipsei faptei infracțiunii în acțiunile acestuia.

3.3. În motivarea cererii de apel avocatul Botnari Oleg în numele inculpatului Cozma Victor a indicat că:

- prima instanță eronat a apreciat probele și la emiterea hotărârii s-a bazat pe probe, care nu demonstrează vinovăția lui Cozma Victor în săvârșirea infracțiunii imputate, argumentele instanței, fiind rezultatul aprecierii unilaterale a probelor din cauza penală;

- în cadrul examinării cauzei penale s-a demonstrat cu certitudine că, clientul său nu a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 309¹ alin. (3) lit. c) Cod penal, așa cum acesta

fiind audiat a declarat că, nu se recunoaște vinovat în infracțiunea incriminată și a mărturisit că, la data de 25.08.2012, ora 10⁰⁰ a susținut examenul teoretic, iar apoi și cel practic la Secția Înmatriculare a transportului și Calificare a conducătorului auto, care s-a încheiat la ora 14⁰⁰, fapt confirmat prin certificatul eliberat de Secția Înmatriculare a transportului și Calificare a conducătorului auto, din care rezultă că, Cozma Victor la data de 25.08.2012 ora 09⁵⁸ a susținut examenul teoretic, și s-a prezentat la examenul practic;

- Reuțchi Ion în cadrul ședinței de judecată a menționat că, la data de 25.08.2012 l-a înlocuit pe Cozma Victor până la amiază, deoarece acesta a susținut examenele nominalizate;

- în cadrul confruntării dintre Cozma Victor și partea vătămată Barbînta Vitalie, ultimul a declarat că, Cozma Victor nu a fost printre persoanele, care l-au maltratat;

- consideră că, Cozma Victor nu putea participa la săvârșirea infracțiunii incriminate, așa cum în acea zi nu a fost la locul de muncă.

3.4. În motivarea cererii de apel avocatul Cotea Svetlana în numele inculpatului Reuțchi Ivan a menționat că:

- probele administrate la dosar confirmă nevinovăția inculpatului Reuțchi Ivan în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 309¹ alin. (3) lit. c) Cod penal;

- în cadrul cercetării judecătorești nu a fost argumentată în nici un fel învinuirea formulată față de Reuțchi Ivan;

- probele administrate de organul de urmărire penală, susținute de acuzatorul de stat și puse la dispoziția instanței, nu dau temei la o stabilire a vinovăției inculpatului Reuțchi Ivan, în săvârșirea infracțiunii imputate, iar declarațiile părților vătămate Barbînta Vitalie și Drangoi Sergiu nu au probat vinovăția inculpatului Reuțchi Ivan;

- părțile vătămate în cadrul ședinței de judecată au confirmat faptul că, înainte de a fi plasați în Penitenciarul nr. 5 Cahul, au avut altercații în s. XXXXX, r-nul XXXXX, astfel, este evident faptul că, de la altercațiile date ar fi putut avea leziuni, iar conform rapoartelor de constatare medico-legală leziunile corporale au vechimea de 8-11 zile și se califică ca vătămare corporală neînsemnată;

- perioada îndelungată de examinare a cauzei, nu este proporțională cu probele ce ar dovedi vinovăția inculpatului Reuțchi Ivan;

- Reuțchi Ivan atât în cadrul urmăririi penale, cât și în cadrul ședinței de judecată a pledat nevinovat, și a comunicat instanței că, nu a avut motive de a maltrata pe părțile vătămate, iar în instanța de judecată, de către acuzatorul de stat, nu au fost prezentate suficiente probe ce ar confirma vinovăția lui Reuțchi Ivan;

- consideră că, organul de urmărire penală nu și-a îndeplinit obligațiile prevăzute de art. 96 Cod de procedură penală, concomitent a fost încălcat principiul prezumției de nevinovăție potrivit art. 8 Cod de procedură penală, iar de fapt și de drept, organul de urmărire penală a pus în sarcina inculpatului de a-și demonstra nevinovăția.

3.5. În motivarea cererii de apel avocatul Eni Olga în numele inculpatului Contașel Veaceslav a menționat că:

- în partea motivată a sentinței prima instanță, a indicat că, sunt prezentate suficiente probe care demonstrează vinovăția inculpatului Contașel Veaceslav în comiterea actelor de tortură în privința părții vătămate Drangoi Sergiu la data de 21 20.08.2012, și anume prin declarațiile părții vătămate, date în cadrul urmăririi penale, prin procesul-verbal de recunoaștere după fotografie și procesul-verbal de confruntare, adică prin probele acumulate în cadrul urmăririi penale;

- procesul penal de învinuire a lui Contașel Veaceslav, învinuit de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 309¹ alin. (3) lit. c) Cod penal, în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, a fost încetat, deoarece există alte circumstanțe care exclud urmărirea penală și a fost încetată tragerea la răspundere penală, motive din care consideră că, instanța nu urma să se expună asupra vinovăției inculpatului, iar încetarea procesului contravine prevederilor art. 394 alin. (4) Cod de procedură penală;

- consideră că, prima instanță a dat o apreciere eronată probelor anexate la materialele dosarului și cercetate în ședința de judecată, care au dus la soluționarea eronată a circumstanțelor cauzei, și o învinuire neîntemeiată în privința lui Contașel Veaceslav de comiterea unei infracțiuni, care nu a comis-o;

- Contașel Veaceslav nu este vinovat, el nu a comis infracțiunea care i se impută, el nu a aplicat față de partea vătămată Drangoi Sergiu nici la data de 20.08.2012 și nici în alte zile acte de tortură sau un alt tip de violență;

- Contașel Veaceslav doar l-a primit în cadrul Penitenciarului nr. 5 Cahul și i-a explicat regulamentul. După care cu partea vătămată nu s-a mai întâlnit. Aceste circumstanțe se confirmă integral prin declarațiile părții vătămate Drangoi Sergiu, care a declarat că, Contașel Veaceslav doar l-a primit în cadrul Penitenciarului nr. 5 Cahul și a petrecut cu el instructajul. În blocul administrativ, cât el a fost maltratat, Contașel Veaceslav nu a fost prezent și nu l-a maltratat. Nu are pretenții față de Contașel Veaceslav. Iar un an în urmă a înțeles că, l-a confundat pe acesta;

- consideră că, de către prima instanță, în acest sens, neîntemeiat au fost puse la îndoială declarațiile părții vătămate, necătând la faptul că, în cadrul urmăririi penale acesta a declarat că, nu are pretenții față de inculpatul Contașel Veaceslav (f.d. 181, vol. II);

- prima instanță ajungând la concluzia asupra vinovăției lui Contașel Veaceslav în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 309¹ alin. (3) lit. c) Cod penal, în temeiul materialului obținut în cadrul urmăririi penale, nu a ținut cont de faptul că, ordonanța procurorului în Procuratura militară Cahul, privind încetarea procesului penal nr. 2012158046 din 30.06.2013 (f.d. 147, vol. II), de facto nu a fost anulată.

3.6. În motivarea cererii de apel avocatul Stănilă Elena în numele inculpatului Fuciji Alexandr a invocat faptul că:

- la data de 26 iulie 2013, Fuciji Alexandr este scos de sub învinuire din motivul lipsei elementelor art. 309¹ alin. (3) lit. c) Cod penal în acțiunile lui;

- la data de 30 septembrie 2013 s-a dispus clasarea cauzei penale în privința lui Fuciji Alexandr, din motivul lipsei elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 309¹ alin. (3) lit. c) Cod penal, în acțiunile ultimului;

- la data de 10 aprilie 2015 procurorul Caracuian din cadrul Procuraturii Generale a dispus prin ordonanța sa anularea ordonanței de clasare a cauzei penale adoptată la 30.09.2013, și aici menționează faptul că, Fuciji Alexandr rămâne scos de sub urmărirea penală;

- procurorul Caracuian a stabilit prin ordonanța din 10 aprilie 2015 termenul de efectuare a acțiunilor de urmărire penală până la data de 11 mai 2015;

- potrivit filei dosarului 165, procurorul Harunjen Eduard a transmis prezenta cauză penală spre exercitare la procuratura raionului Leova, fără a indica un atare termen procesual;

- potrivit f.d. 181, este audierea suplimentară a părții vătămate din 26 februarie 2016, care, indică că, este în primul rând efectuată în afara termenului de urmărire penală,

iar în al doilea rând procurorul Palencu Radu a dispus prin ordonanța din 26 iulie 2013 încetarea participării părții vătămate la acțiuni de urmărire penală, fapt care nu a fost anulat de procurorii superiori;

- la f.d. 23 este o citație trimisă pe numele și în adresa lui Fuciji Alexandr la data de 25 iulie 2017, pentru a se prezenta la data de 05 iunie 2017, ora 09⁰⁰ la Procuratura raionului Leova pentru înaintarea învinuirii;

- Fuciji Alexandr s-a prezentat la data de la 05 iunie 2017, ora 09⁰⁰, dată când i-a și fost înaintată învinuirea, fără a i se prezenta ultimului de către procuror temeiul juridic care a stat la baza înaintării învinuirii, și se referă la însuși cauza penală, la o ordonanță care la acel moment nu exista privind reluarea urmăririi penale în privința lui.

- ulterior cauza penală a fost trimisă instanței de judecată, unde a luat cunoștință cu ordonanța procurorului Roșioru M. adoptată la data de 05 iunie 2017, ora 8⁰⁰ de anulare a ordonanței de scoatere de sub urmărire penală;

- consideră că, prezenta cauza penală față de Fuciji Alexandr a fost instrumentată cu încălcări procesuale invocate supra, or, careva probe care să indice indubitabil asupra vinovăției ultimului nu au fost administrate nici pe parcursul urmăririi penale, nici în cadrul dezbaterilor judecătorești, și conform art. 8 Cod de procedură penală, orice dubii asupra vinovăției sunt interpretate în favoarea inculpatului;

- constată că, acțiuni civile nu au fost înaintate;

- consideră că, este inadmisibilă soluția instanței de a recunoaște o persoană vinovată de comiterea unei fapte penale doar sub aspect civil, or, pentru existența unui prejudiciu este necesară existența vinovăției penale care să conțină elementele constitutive ale unei infracțiuni.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 09 martie 2020, s-au respins ca nefondate apelurile declarate și s-a menținut sentința Judecătoriei Cahul, sediul Central din 21 ianuarie 2019, prin care a fost încetat procesul penal în privința inculpatului Alacev Ivan, Fuciji Alexandr, Cozma Victor, Reuțchi Ivan, Contașel Veaceslav, Mocan Vasili, învinuiți de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 309¹ alin. (3) lit. c) Cod penal, în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, deoarece există alte circumstanțe care exclud urmărirea penală și tragerea la răspundere penală.

5. Decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 09 martie 2020, a fost atacată cu recurs de către procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul Tomița Mihail, avocatul Gîrneț Zinaida în numele inculpatului Contașel Veaceslav, avocatul Cotea Svetlana în numele inculpatului Reuțchi Ivan și avocatul Șcheau Igor în numele inculpatului Alacev Ivan. (vol. XI, f.d.3-16, 17-23, 26-40, 42-61)

6. Prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 03 noiembrie 2020, au fost admise recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Tomița Mihail, avocatul Gîrneț Zinaida în numele inculpatului Contașel Veaceslav, avocatul Cotea Svetlana în numele inculpatului Reuțchi Ivan și avocatul Șcheau Igor în numele inculpatului Alacev Ivan și ultimul, casată total decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 09 martie 2020, în cauza penală, în privința lui Alacev Ivan, Fuciji Alexandr, Reuțchi Ivan, Contașel Veaceslav, Mocan Vasili, iar cauza a fost expediată la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată. (vol. XI, f.d.66-67, 68-102)

6.1. În motivarea soluției sale, instanța supremă a menționat următoarele aspecte:

În prezenta cauză, instanța de recurs analizând materialele cauzei a ajuns la concluzia că instanța de apel a menținut o sentință contradictorie și neclară, motiv pentru

care va casa total decizia instanței de apel și va remite cauza spre rejudecare de către aceeași instanță în alt complet de judecată.

Raționamentul acestei decizii vine în corelație cu actele procedurale întocmite la etapa urmăririi penale, și anume: - prin ordonanțele din 08 octombrie 2012, s-a dispus începerea urmăririi penale în temeiul art. 3091 alin. (3) Cod penal (f.d. 1, 2 Vol. I); - prin ordonanțele de scoatere de sub urmărire penală întocmite la 24 iulie 2013, bănuții Contașel Veaceslav, Avram Oleg, Cozma Victor, Fuciji Alexandr, Reuțchi Ivan, Alacev Ivan, au fost scoși de sub urmărire penală deoarece în acțiunile acestora lipsesc elementele infracțiunii prevăzute de art. 3091 alin. (3) lit. c) Cod penal (f.d. 127-142 vol. II); - prin ordonanța din 30 septembrie 2013, a fost clasat procesul penal pornit la 08 octombrie 2012 din motivul lipsei elementelor vreunei infracțiunii prevăzute de Codul 25 penal (f.d. 147-151, vol. II); - prin ordonanța din 10 aprilie 2015, a fost anulată ordonanța din 30 septembrie 2013 privind clasarea cauzei penale, cu reluarea urmăririi penale pe caz (f.d. 153-157 vol. II); - prin ordonanțele din 05 iunie 2017, au fost anulate ordonanțele din 26 iulie 2013 prin care s-a dispus scoaterea de sub urmărire penală a lui Contașel Veaceslav, Avram Oleg, Cozma Victor, Fuciji Alexandr, Reuțchi Ivan, Alacev Ivan (f.d. 60-74 vol. III); - prin ordonanțele de punere sub învinuire din 05 iunie 2017, lui Contașel Veaceslav, Avram Oleg, Cozma Victor, Fuciji Alexandr, Reuțchi Ivan și Alacev Ivan le-a fost înaintată acuzarea în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 309¹ alin. (3) lit. c) Cod penal (f.d. 60-78 vol. III).

Din aceste circumstanțe, a conchis că, peste o perioadă de mai bine de 1 an și 6 luni, procurorul Caracuian Ion la 10 aprilie 2015, în urma unui control ierarhic superior anulează ordonanța din 30 septembrie 2013 de clasare a procesului penal și dispune în temeiul art. 287 alin. (1) și (4) Cod de procedură reluarea urmăririi penale.

În continuare a stabilit că, prin ordonanțele din 05 iunie 2017, Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea anulează ordonanțele din 24 iulie 2013 prin care s-a dispus scoaterea de sub urmărire penală a lui Contașel Veaceslav, Avram Oleg, Cozma Victor, Fuciji Alexandr, Reuțchi Ivan și Alacev Ivan, motivându-și poziția precum că, aceste ordonanțe nu constituie o hotărâre procesual definitivă, considerent din care nu va constitui o încălcare a prevederilor art. 22 alin. (2) Cod de procedură penală, art. 7 alin. (2) Cod penal și art. 4 din Protocolul nr. 7 al CEDO.

Prin sentința Judecătoriei Cahul, sediul Central din 21 ianuarie 2019, s-a dispus încetarea procesului penal în privința inculpaților în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, din motiv că există alte circumstanțe care exclud urmărirea penală. Concluzia instanței de fond se bazează pe ilegalitatea ordonanței din 10 aprilie 2015 de reluare a urmăririi penale și respectarea principiului „non bis in idem”.

Instanța de apel menține această sentință, indicând că vinovăția inculpaților a fost pe deplin demonstrată de cumulul de probe administrat în respectiva cauză penală, însă din motivul nulității actului procedural menționat mai sus, se impune încetarea procesului penal în privința inculpaților.

La fel, a considerat necesar a menționa că, prima instanță în partea descriptivă a deciziei constată fapta ca fiind demonstrată de către inculpați și o descrie conform rechizitoriului. În aceste circumstanțe, instanța de recurs a ajuns la concluzia că, instanțele de fond au comis o eroare gravă de fapt din care motiv nu poate menține o astfel de hotărâre.

Astfel, prin ordonanțele de scoatere de sub urmărire penală întocmite la 24 iulie 2013, bănuții Contașel Veaceslav, Avram Oleg, Cozma Victor, Fuciji Alexandr, Reuțchi

Ivan, Alacev Ivan, au fost scoși de sub urmărire penală din motivul că în acțiunile acestora lipsesc elementele infracțiunii prevăzute de art. 309¹ alin. (3) lit. c) Cod penal (f.d. 127- 142 vol. II).

Or, în acest caz nu suntem în prezența constatării stării de fapt ca fiind dovedită vinovăția inculpaților în comiterea infracțiunii imputate prin rechizitoriu.

Subsecvent, a subliniat că, instanțele de fond pronunță hotărâri contradictorii, pe de o parte recunoaște ordonanța de reluare a urmăririi penale este nulă, rămânând la soluția precum că inculpații au fost scoși de sub urmărire penală din lipsa elementelor infracțiunii incriminate, iar pe de altă parte îi recunoaște vinovați de cele imputate.

Lecturând decizia instanței de apel care a menținut sentința primei instanțe, a ajuns la concluzia că, instanța de apel eronat a respins apelurile fiind examinate pur formal, nu s-a clarificat care circumstanțe sunt relevante pentru prezenta cauză, a adoptat o soluție neargumentată la modul convenit, în legătură cu ce o astfel de decizie nu poate fi menținută și urmează a fi casată cu dispunerea rejudecării cauzei în această parte în instanța de apel.

A conchis că, instanța de apel urma să ofere un răspuns clar alegațiilor din cererile de apel ținând cont de art. 21 din Constituția Republicii Moldova, care garantează principiul prezumției nevinovăției persoanei, potrivit căruia orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată până când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale. Dreptul de a nu fi judecat sau pedepsit de două ori pentru aceeași faptă a devenit un principiu fundamental și incontestabil al oricărui sistem de drept și este garantat de normele actelor internaționale, la care a aderat și Republica Moldova.

7. La data de 14 decembrie 2020, președintele Curții de Apel Cahul, Petrov Ruslan, a înaintat demers privind strămutarea cauzei penale vizate la o altă instanță egală în grad.

8. Prin încheierea Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 29 decembrie 2020, a fost admis demersul președintelui Curții de Apel Cahul Petrov Ruslan, cauza fiind strămutată la Curtea de Apel Comrat.

9. La data de 05 ianuarie 2021, cauza a parvenit pentru examinare la Curtea de Apel Comrat.

10. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Comrat, din 14 februarie 2022, au fost admise apelurile declarate de către Procurorul în Procuratura raionului Cahul, Cara Mihail, de către avocatul Șcheau Igor în interesele inculpatului Alacev Ivan, avocatul Grosu Eugen în interesele inculpatului Mocan Vasile, avocatul Botnari Oleg în interesele inculpatului Cozma Victor, avocatul Cotea Svetlana în interesele inculpatului Reuțchi Ivan, avocatul Eni Olga în interesele inculpatului Contașel Veaceslav și avocatul Stănilă Elena în interesele inculpatului Fuciji Alexandr, casată integral sentința, rejudecată cauza și pronunță o nouă hotărâre prin care, a fost încetat procesul penal privind acuzarea lui Alacev Ivan, Fuciji Alexandr, Cozma Victor, Reuțchi Ivan, Contașel Veaceslav, Mocan Vasili pe art.309¹ alin.(3) lit. c) Cod penal pe temeiul că există o hotărâre a organului de urmărire penală asupra aceleiași persoane pentru aceeași faptă, de scoatere a persoanei de sub urmărire penală.

10.1. Instanța de apel verificând legalitatea sentinței a constatat în primul rând eroarea de fapt admisă prin care, prima instanță a pronunțat o hotărâre contradictorie, unde pe de o parte recunoaște ordonanța de reluare a urmăririi penale ca fiind nulă, rămânând la soluția precum că inculpații au fost scoși de sub urmărire penală din lipsa elementelor infracțiunii incriminate, iar pe de altă parte descriptivă stabilește ca fiind

dovedită vinovăția inculpaților în comiterea infracțiunii imputate prin rechizitoriu, soluții diferite ce se exclud reciproc.

În al doilea rând deși prima instanță în partea descriptivă a expus motivele care au stat la baza soluției prin care a fost încetat procesul penal în privința inculpaților Alacev Ivan, Fuciji Alexandr, Cozma Victor, Reuțchi Ivan, Mocan Vasili și Contațel Veaceslav, acestea nu pot fi apreciate plauzibile și temeinice pentru încetarea procesului pe motivul existenței altor circumstanțe care exclud urmărirea penală și tragerea la răspundere penală, așa cum a hotărât instanța de fond, or temeiul legal reținut în acest sens este unul incorect.

Astfel, la concluzia respectivă, instanța de apel a ajuns ținând cont de prevederile art. art. 99-101 Cod de procedură penală, cercetând sub toate aspectele probele administrate, verificându-le minuțios, dându-le apreciere proprie, prin prisma pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor.

Instanța de apel a menționat faptul că, prima instanță judecând cauza penală în partea învinuirii inculpaților în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 309¹ alin. (3) lit. c) Cod penal, a pronunțat o hotărâre nemotivată, or, aceasta încetează procesul penal în această parte din motiv că există alte circumstanțe care exclud urmărirea penală și tragerea la răspundere penală, fără a indica clar și motivat care sunt aceste circumstanțe și din ce considerent a ajuns la astfel de concluzie, ceea ce denotă nemotivarea conform rigorilor prevăzute de art. 6 al Convenției Europene a drepturilor omului.

Cu toate că prima instanță și-a motivat soluția de încetare a procesului și în baza art. 275 pct. 9) Cod de procedură penală, există alte circumstanțe prevăzute de lege, totuși a omis să indice norma legală care expres prevede soluția legată de încetare a procesului pentru acest temei.

Or, prin sintagma „*există alte circumstanțe prevăzute de lege*” legiuitorul expres a prevăzut situațiile respective spre exemplu la unele norme ale Codului penal, ne fiind loc de interpretare exhaustivă.

A remarcat că anume situațiile expuse spre exemplu la normele art. 165 alin. (4), 165¹ alin. (2), 185¹ alin. (4), 185² alin. (8), 206 alin. (4), 217 alin. (5), 246 alin. (2), 246² alin. (3), 290 alin. (3), 325 alin. (4), 326 alin. (4), 334¹ alin. (4), 362¹ alin. (4) Cod penal, pot fi apreciate ca alte circumstanțe prevăzute de lege, care condiționează excluderea, sau după caz exclud urmărirea penală.

Situația stabilită de prima instanță la caz, nu poate fi apreciată ca una prevăzută de lege, drept urmare, instanța de fond neîntemeiat a apreciat cele stabilite în sentință ca temei de încetare a procesului în baza normelor art. 275 pct. 9) și 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, fără a specifica norma legală prevăzută de lege pentru a înceta procesul penal în cauză.

Rejudecând cauza, analizând ansamblul probatoriu administrat, analizând argumentele apelului procurorului cât și argumentele avocaților în interesele inculpaților, audiind participanții la proces, instanța de apel a ajuns la concluzia că în cauză sunt prezente circumstanțe care indică la necesitatea pronunțării unei sentințe de încetare a procesului, însă în baza art. 391 alin. (1) pct. 5) Cod de procedură penală, or pentru încetarea procesului penal în baza art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, așa cum a procedat instanța de fond, temeiul legal prevăzut de lege, nu este identificat.

Conform materialelor cauzei penale premergătoare, instanța de apel a reținut că, la data de 08 octombrie 2012 a fost începută urmărirea penală în temeiul art. 309¹ alin. (3) lit. c) Cod penal, pe faptul pretinsei maltratării a deținutului Barbînța Vitalie la data de

25.08.2012 de către colaboratorii Penitenciarului nr. 5 Cahul, fiind atribuit cauzei penale nr. 2012158046 (f.d.1, vol. I).

Tot la data de 08 octombrie 2012 a fost începută urmărirea penală în temeiul art. 309¹ alin. (3) lit. c) Cod penal, pe faptul pretensei maltratării a deținutului Drangoi Vitalie la data de 20.08.2012 de către colaboratorii Penitenciarului nr. 5 Cahul, fiind atribuit cauzei penale nr. 2012158047 (f.d.2, vol. I).

La data de 29 martie 2013, prin Ordonanța privind conexarea cauzelor penale într-o procedură unică pentru exercitarea urmăririi penale, s-a dispus conexarea cauzei penale nr. XXXXX cu cauza penală nr. XXXXX, fiind atribuit numărul unic nr XXXXX (f.d.167, vol. I).

La data de 26 aprilie 2013 Fuciji Alexandr a fost recunoscut în calitate de bănuit în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 309¹ alin. (3) lit. c) Cod penal (f.d.62-63, vol. II).

La data de 30 aprilie 2013, Alacev Ivan a fost recunoscut în calitate de bănuit în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 309¹ alin. (3) lit. c) Cod penal (f.d.69-70, vol. II).

La data de 26 aprilie 2013 Reuțchi Ivan a fost recunoscut în calitate de bănuit în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 309¹ alin. (3) lit. c) Cod penal (f.d.76-77, vol. II).

La data de 24 aprilie 2013 Contașel Veaceslav a fost recunoscut în calitate de bănuit în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 309¹ alin. (3) lit. c) Cod penal (f.d.92-93, vol. II).

La data de 24 aprilie 2013 Cozma Victor a fost recunoscut în calitate de bănuit în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 309¹ alin. (3) lit. c) Cod penal (f.d.101-102, vol. II).

La data de 25 aprilie 2013 Mocan Vasili a fost recunoscut în calitate de bănuit în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 309¹ alin. (3) lit. c) Cod penal (f.d.50-51, vol. IV).

Ulterior, prin ordonanțele din 24 iulie 2013, 26 iulie 2013 și 30 iulie 2013, procurorul în procuratura militată Cahul, Palencu Radu a dispus scoaterea de sub urmărire penală bănuiții Contașel Veaceslav, Cozma Victor, Fuciji Alexandr, Reuțchi Ivan, Alacev Ivan, Mocan Vasili deoarece în acțiunile lui lipsesc elementele infracțiunii prevăzute de art. 309¹ alin. (3) lit. c) Cod penal (f.d.127-128, 131-133, 134-136, 137-139, 140, 142, vol. II).

La data de 30 septembrie 2013, procurorul în procuratura militată Cahul, Palencu Radu a dispus prin Ordonanța clasarea procesului penal nr. XXXXX, pornit la data de 08.10.2012 de procuratura militară Cahul în temeiul art. 309¹ alin. (3) lit. c) Cod penal pe faptul maltratării deținuților Barbînța Vitalie și Drangoi Sergiu de către colaboratorii Penitenciarului nr. 5 Cahul, în baza art. 275 alin.(1) pct. 3) Cod de procedură penală, din motivul lipsei elementelor vreunei infracțiuni prevăzute de Codul penal.

A încetat participarea lui Barbînța Vitalie și Drangoi Sergiu ca părți vătămate pe cauza penală nr. XXXXX (f.d.147-151, vol. II).

La data de 10 aprilie 2015, prin Ordonanța procurorului, șef al Secției combatere tortură Caracuian Ion a fost anulată Ordonanța privind clasarea cauzei penale nr. XXXXX, dispusă la 30.09.2013, cu reluarea urmăririi penale pe caz, iar ca temei a invocat faptul că Ordonanța din 30.09.2013 a fost afectată de un viciu fundamental, anume neefectuarea acțiunilor de urmărire penală absolut necesare care au dus la aprecierea necorespunzătoare a circumstanțelor cazului, fiind limitate drepturile părților vătămate Barbînța Vitalie și Drangoi Sergiu și anume dreptul de a beneficia de o investigație efectivă a plângerii sale cu privire la aplicarea de rele tratamente și de a avea acces la justiție, iar procurorul nu a îndeplinit obligația statului de a lua toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă a circumstanțelor cauzei (f.d.153-157, vol. II).

La data de 11 septembrie 2015 cauza penală nr. XXXXX a fost transmisă de la Procuratura militară Cahul în Procuratura raionului Leova, în temeiul Ordonanței din 11 septembrie 2015, emisă de prim-adjunct al procurorului General, Harunjen Eduard (f.d.165, vol. II).

Prin Ordonanța din 05 iunie 2017, adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, a dispus anularea Ordonanței emise de procurorul în Procuratura militară Cahul, Palencu Radu din 26.07.2013 prin care s-a dispus scoaterea lui Fuciji Alexandr de sub urmărire penală, cu reluarea urmăririi penale în privința numitului (f.d.60-62, vol. III).

Prin Ordonanța din 05 iunie 2017, adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, a dispus anularea Ordonanței emise de procurorul în Procuratura militară Cahul, Palencu Radu din 24.07.2013 prin care s-a dispus scoaterea lui Cozma Victor de sub urmărire penală, cu reluarea urmăririi penale în privința numitului (f.d.63-65, vol. III).

Prin Ordonanța din 05 iunie 2017, adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, a dispus anularea Ordonanței emise de procurorul în Procuratura militară Cahul, Palencu Radu din 26.07.2013 prin care s-a dispus scoaterea lui Reuțchi Ivan de sub urmărire penală, cu reluarea urmăririi penale în privința numitului (f.d.66-68, vol. III).

Prin Ordonanța din 05 iunie 2017, ora 08:25 minute, adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, a dispus anularea Ordonanței emise de procurorul în Procuratura militară Cahul, Palencu Radu din 25.07.2013 prin care s-a dispus scoaterea lui Mocan Vasili de sub urmărire penală, cu reluarea urmăririi penale în privința numitului (f.d.89-91, vol. IV).

Prin Ordonanța din 05 iunie 2017, ora 08:40 minute, adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, a dispus anularea Ordonanței emise de procurorul în Procuratura militară Cahul, Palencu Radu din 24.07.2013 prin care s-a dispus scoaterea lui Contașel Veaceslav de sub urmărire penală, cu reluarea urmăririi penale în privința numitului (f.d.69- 71, vol. III).

Prin Ordonanța din 05 iunie 2017, adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, a dispus anularea Ordonanței emise de procurorul în Procuratura militară Cahul, Palencu Radu din 30.07.2013 prin care s-a dispus scoaterea lui Alacev Ivan de sub urmărire penală, cu reluarea urmăririi penale în privința numitului (f.d.72-74, vol. III).

La caz, potrivit prevederilor art. 287 alin. (2) Cod de procedură penală, în redacția Legii nr.197 din 28 iulie 2016 în vigoare de la 09 septembrie 2016, în perioada 09.09.2016 - 09.02.2018 reluarea urmăririi penale se dispunea numai de către judecătorul de instrucție în temeiul demersului procurorului sau în cazul admiterii plângerii depuse împotriva ordonanței procurorului de încetare a urmăririi penale ori de clasare a cauzei penale sau de scoatere a persoanei de sub urmărire.

În condițiile cauzei, sa reținut situația faptică potrivit căreia, ordonanțele din 24 iulie 2013, prin care procurorul în procuratura militată Cahul, Palencu Radu a dispus scoaterea de sub urmărire penală bănuiții Contașel Veaceslav, Cozma Victor, Fuciji Alexandr, Reuțchi Ivan, Alacev Ivan, Mocan Vasili deoarece în acțiunile lui lipsesc elementele infracțiunii prevăzute de art. 309¹ alin. (3) lit. c) Cod penal. (vol. II, f.d.127-128, 131-133, 134-136, 137-139, 140, 142) și ordonanța din data de 30 septembrie 2013, prin care procurorul în procuratura militată Cahul, Palencu Radu a dispus prin Ordonanța clasarea procesului penal nr. 2012158046, pornit la data de 08.10.2012 de procuratura militară Cahul în temeiul art. 309¹ alin. (3) lit. c) Cod penal pe faptul maltratării deținuților Barbînța Vitalie și Drangoi Sergiu de către colaboratorii Penitenciarului nr. 5 Cahul, în baza art. 275 alin.(1) pct. 3) Cod de procedură penală, din motivul lipsei elementelor

vreunei infracțiuni prevăzute de Codul penal. A încetat participarea lui Barbînta Vitalie și Drangoi Sergiu ca părți vătămate pe cauza penală nr. XXXXX. (vol. II, f.d.147-151), au devenit decizii definitive de achitare, prin necontestare la judecătorul de instrucție. Reluarea urmăririi penale după rămânerea deciziei definitive de achitare sau de condamnare (lato sensu) face incident principiul *ne bis in idem*.

A menționat și faptul că părțile au dreptul la înaintarea plângerii împotriva ordonanței procurorului de încetare a urmăririi penale ori de clasare a cauzei penale sau de scoatere a persoanei de sub urmărire, prin care în caz de admitere tot se dispune reluarea urmăririi penale, însă în speță acest drept nu a fost realizat de către numiții Barbînta Vitalie și Drangoi Sergiu ca părți vătămate.

În această ordine de idei, instanța de apel a menționat că legislația națională în vigoare la data de 10 aprilie 2015 și 05 iunie 2017 (date când a fost dispusă de procuror reluarea urmăririi penale), corespundea standardelor și principiilor reflectate în Convenția Europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și practicii CtEDO. Astfel, art. 287 alin. (2) Cod de procedură penală (în vigoare la data de 10 aprilie 2015 și 05 iunie 2017), acordă posibilitatea procurorului în astfel de cazuri, dacă se constată că nu a existat în fapt cauza care a determinat luarea acestor măsuri sau că a dispărut circumstanța pe care se întemeia încetarea urmăririi penale, clasarea cauzei penale sau scoaterea persoanei de sub urmărire, de a depune la judecătorul de instrucție un demers privind reluarea urmăririi penale.

Raportând prevederile legale enunțate supra la circumstanțele cauzei date, se evidențiază faptul că au fost neglijate totalmente prevederile legislației procesuale atunci când au fost emise ordonanțele de reluare a urmăririi penale la data de 10 aprilie 2015 și 05 iunie 2017.

În lumina celor expuse, instanța de apel a conchis că, ordonanța din data de 10 aprilie 2015 prin care, de către procurorul, șef al Secției combatere tortură Caracuian Ion s-a dispus anularea Ordonanței privind clasarea cauzei penale nr. XXXXX, dispusă la 30.09.2013, cu reluarea urmăririi penale pe caz, cât și ordonanțele din 05 iunie 2017, emise adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, prin care a dispus anularea Ordonanțelor emise de procurorul în Procuratura militară Cahul, Palencu Radu din 24.06.2013, 26.07.2013 și 30.07.2013 prin care s-a dispus scoaterea lui Fuciji Alexandr, Cozma Victor, Reuțchi Ivan, Mocan Vasili, Contașel Veaceslav și Alacev Ivan de sub urmărire penală, cu reluarea urmăririi penale în privința numiților, – sunt acte procedurale lovite de nulitate, care nu se înlătură în nici un mod și poate fi invocată în orice etapă a procesului.

Drept, consecință plângerile depuse de către apărătorul Șcheau Igor în interesele învinuiților Contașel Veaceslav și Alacev Ivan, împotriva ordonanțelor procurorului din 05.06.2017, fiind absolut întemeiate.

Astfel, un act procedural lovit de nulitate absolută nu poate produce efecte juridice chiar dacă nu este anulat și nici nu este necesar apriori ca el să fie anulat, suficient fiind a fi invocarea nulității lui.

Or, nu este stabilit la speță, că ordonanțele emise la data de 24.07.2013, 26.07.2013 și 30.07.2013 de către procurorul în Procuratura militară Cahul, de scoatere de sub urmărire penală a numiților Alacev Ivan, Fuciji Alexandr, Reuțchi Ivan, Cozma Victor, Contașel Veaceslav și Mocan Vasili, cât și ordonanța din 30 septembrie 2013 de clasare a procesului penal nu sunt hotărâri procesuale definitive, deoarece lipsesc hotărâri emise

de judecătorul de instrucție conform competenței prevăzute la art. 287 alin. (2) Cod de procedură penală în vigoare la emiterea ordonanțelor supra specificate.

Totodată în speță cert este stabilit, ca existente și nefiind anulate legal, ordonanțele din 24 iulie 2013, 26 iulie 2013 și 30 iulie 2013, prin care procurorul în procuratura militată Cahul, Palencu Radu a dispus scoaterea de sub urmărire penală bănușii Contașel Veaceslav, Cozma Victor, Fuciji Alexandr, Reușchi Ivan, Alacev Ivan, Mocan Vasili deoarece în acțiunile lui lipsesc elementele infracțiunii prevăzute de art. 309¹ alin. (3) lit. c) Cod penal, (vol. II, f.d.127-128, 131-133, 134-136, 137-139, 140, 142) cât și ordonanța procurorului în procuratura militată Cahul, Palencu Radu din 30 septembrie 2013, prin care a fost dispusă clasarea procesului penal nr. XXXXX, pornit la data de 08.10.2012 de procuratura militară Cahul în temeiul art. 309¹ alin. (3) lit. c) Cod penal pe faptul maltratării deținușilor Barbînța Vitalie și Drangoi Sergiu de către colaboratorii Penitenciarului nr. 5 Cahul, în baza art. 275 alin.(1) pct. 3) Cod de procedură penală, din motivul lipsei elementelor vreunei infracțiuni prevăzute de Codul penal și s-a încetat participarea lui Barbînța Vitalie și Drangoi Sergiu ca părți vătămăte pe cauza penală nr. XXXXX. (vol. II, f.d.147-151)

Subsecvent, instanța de apel a considerat ca fiind corect faptul de a nu se expune pe fondul cauzei deși s-a admis cererea de reluare a cercetării judecătorești, stabilindu-se totodată că erorile procedurale admise de organul de urmărire penală, la caz fiind emise ilegal ordonanțele procurorului ierarhic superior din data de 10 aprilie 2015 și din data de 05 iunie 2017, cu încălcarea normelor procesual penale privind competența materială în vigoare la momentul emiterii.

11. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către:

- *procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia, Sîrbu Lilia*, prin care invocând incidența pct. 6) a dispozițiilor alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei, dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

- *avocatul Covalenco Serghei în numele inculpatului Contașel Veaceslav*, prin care invocând incidența pct. 6) și 8) a dispozițiilor alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei, dispunerea rejudecării cauzei penale vizate în instanța de apel în alt complet de judecată.

- *avocatul Șcheau Igor cu inculpatul Alacev Ivan*, prin care invocând incidența pct. 6), 8) a dispozițiilor alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei, dispunerea rejudecării cauzei penale vizate în instanța de apel în alt complet de judecată.

11.1. În susținerea recursului procurorul invocă:

- ordonanța procurorului, șef al Secției combatere tortură, Caracuian Ion din 10.04.2015, prin care a fost anulată ordonanța privind clasarea cauzei penale nr. XXXXX, cu reluarea urmăririi penale pe caz, precum și ordonanțele adjunctului Procurorului General, Roșioru Mircea din 05.06.2017, prin care au fost anulate ordonanțele privind scoaterea de sub urmărirea penală și reluată urmărirea penală, au fost emise în virtutea Legii cu privire la Procuratură și a Codului de procedură penală care în detrimentul funcțiilor lor sunt obligați să controleze activitatea procurorilor ierarhic inferiori, oferindu-le posibilitatea de a reacționa mai operativ și de a corecta eventualele încălcări de lege admise de ultimul;

- hotărârea Curții Constituționale nr.12, prin care a fost declarat neconstituțional art.287 alin.(1) Cod de procedură penală a fost adoptată la data de 14.05.2015 și în conformitate cu prevederile art. 140 alin.(1) al Constituției Republicii Moldova, legile și

alte acte normative sau unele părți ale acestora devin nule din momentul adoptării hotărârii corespunzătoare a Curții Constituționale. Deci, la momentul emiterii ordonanței procurorului ierarhic superior, Caracuian Ion din 10.04.2015, norma de procedură penală, prevăzută de art.287 alin.(1),(4) Cod de procedură penală, la care a făcut referire în ordonanță, era în vigoare;

- luând în considerație prevederile art.3 alin.(1) Cod de procedură penală, care stabilesc că în desfășurarea procesului penal se aplică legea care este în vigoare în timpul urmăririi penale, instanța de apel neîntemeiat s-a expus că și la data nominalizată procurorul era obligat de a depune la judecătorul de instrucție un demers privind reluarea urmăririi penale (pag.56);

- art.287 alin.(4) Cod de procedură penală (în vigoare la 05.06.2017) prevedea că, în cazul în care ordonanțele de încetare a urmăririi penale, clasare a cauzei penale sau de scoatere a persoanei de sub urmărire penală au fost adoptate legal, reluarea urmăririi penale poate avea loc numai dacă apar fapte noi sau recent descoperite ori un viciu fundamental în cadrul urmăririi precedente au afectat hotărârea respectivă;

- la data de 05.06.2017, adjunct al Procurorului General, Roșioru Mircea, bazându-se de prevederile art.53¹ și art.287 alin.(4) Cod de procedură penală, stabilind că ordonanțele procurorului, Palencu Radu privind scoaterea de sub urmărire penală din 24.07.2013,25.07.2013, 26.07.2013, sunt afectate de un viciu fundamental ceea ce duce la încălcarea prevederilor art. art. 19, 254 CPP, legal și corect a dispus anularea lor și reluarea urmăririi penale în privința inculpaților;

- în cazul cercetat la data adoptării ordonanțelor din 05.06.2017 de anulare a ordonanțelor de scoatere a persoanei de sub învinuire și reluarea urmăririi penale pe cauză, exista posibilitatea de a relua urmărirea penală de către judecător de instrucție conform art.287 alin.(2) CPP și de către procurorul ierarhic superior conform prevederilor art.287 alin.(4) și art.53¹ CPP, în cazul în care existau condițiile prevăzute de lege, și anume: fapte noi sau recent descoperite ori un viciu fundamental în cadrul urmăririi precedente care a afectat hotărârea respectivă. În cazul dat, procurorul ierarhic superior, stabilind că ordonanțele procurorului Palencu Radu din 24.07.2013,25.07.2013,26.07.2013 au fost afectate de un viciu fundamental a dispus reluarea urmăririi penale în privința persoanelor specificate în ordonanțele, motivând temeiul reluării urmăririi penale, care perfect s-a încadrat în prevederile art.287 alin.(4) CPP (în vigoare la 05.06.2017);

- argumentul instanței de apel că la data de 10.04.2015 și 05.06.2017 urmărirea penală pe cauza putea să fie reluată exclusiv de către judecător de instrucție, or cum s-a menționat dispunerea reluării urmăririi penale în mod exclusiv de judecătorul de instrucție nu este garantată de Constituție;

- concluzia instanței de apel din descriptiv că: „ordonanța din data de 10 aprilie 2015 prin care, de către procurorul, șef al Secției combatere tortură Ion Caracuian s-a dispus anularea Ordonanței privind clasarea cauzei penale nr. XXXXX, dispusă la 30.09.2013, cu reluarea urmăririi penale pe caz, cât și ordonanțele din 05 iunie 2017, emise adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, prin care a dispus anularea Ordonanțelor emise de procurorul în Procuratura militară Cahul, Palencu Radu din 24.06.2013, 26.07.2013 și 30.07.2013 prin care s-a dispus scoaterea lui Fuciji Alexandr, Cozma Victor, Reuțchi Ivan, Mocan Vasili, Contașel Veaceslav și Alacev Ivan de sub urmărire penală, cu reluarea urmăririi penale în privința numiților,- sunt acte procedurale lovite de nulitate, care nu se înlătură în nici un mod și poate fi invocată în orice etapă a procesului”, nu este coroborată sub nicio formă cu prescripțiile din art. 251 alin. alin. (2)

și (3) Cod de procedură penală, că doar încălcarea prevederilor legale referitoare la competență după materie sau după calitatea persoanei, la sesizarea instanței, la compunerea acesteia și la publicitatea ședinței de judecată, la participarea părților în cazurile obligatorii, la prezența interpretului, traducătorului, dacă sînt obligatorii potrivit legii, poate atrage nulitatea actului procedural (nulitatea absolută), care se ia în considerare de instanță, inclusiv din oficiu. Totodată, instanța nu a identificat și argumentat asemenea încălcări eventuale în cauza dată.

11.2. În susținerea recursului avocatul Covalenco Serghei în numele inculpatului Contașel Veaceslav invocă:

- instanța de apel a ignorat prescripțiile expuse prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 03.11.2020;

- instanța de apel a trecut cu tăcerea toate argumentele apărării, nu examinat prin prisma probatoriului cauzei penale cauza vizată, nu s-a expus în genere asupra lipsei faptului infracțiunii în acțiunile inculpaților;

- soluția încetării procesului penal la caz, din motivul „că există o hotărâre a organului de urmărire penală asupra aceleiași persoane pentru aceeași faptă, de scoatere a persoanei de sub urmărire penală”, este total neargumentată, în drept de instanța de apel;

- erorile de fapt și de drept admise de instanța de apel, au dus la încetarea eronată a procesului penal, urmând ca instanța de apel să dispună anume soluția achitării inculpaților din motivul lipsei faptului infracțiunii;

- instanța de apel, în ordine de rejudecare, urma a examina cauza penală în deplinul său, oferind răspunsuri la toate alegațiile de fapt și de drept ale apărării, cercetând toate probele și expunându-se deplin asupra existenței sau inexistenței faptului infracțiunii și vinovăției inculpaților, fapt nerealizat de instanța de apel prin decizia din 14.02.2022 precitată;

- deși s-a expus asupra aspectului privind nulitatea ordonanțelor de reluarea a urmăririi penale din speță, instanța de apel trece cu vedere, în totalitate, argumentele apărării privind lipsa faptului infracțiunii, menționând expres că nu se va expune asupra fondului cauzei, ceea ce este total inadmisibil pentru instanța de apel;

- instanța de apel doar trece în revistă aspectele procesuale legate de scoaterea de sub urmărire penală a inculpaților, anularea ordonanței de clasare a procesului penal și mai târziu de scoatere de sub urmărire penală, nereferindu-se absolut deloc asupra materialului probatoriu, ignorând chestiunile de fapt și de drept legate de obiectul acuzației în materie penală adusă inculpaților;

- atît în cadrul urmăririi penale dar și în cazul judecării prezentei cauze penale doar de către părțile vătămate Barbînta Vitalie și Drangoi Sergiu au fost oferite declarații de învinuire, ținând cont de obiectul acuzației formulat în rechizitoriu în privința inculpatului Contașel V.;

- atît în cadrul urmăririi penale dar și în cadrul judecării cauzei penale în primă instanță, cele două părți vătămate au oferit declarații divergente, lovite de contradicții, care denotă că acestea de facto au inventat versiunea privind pretinsa maltratare, cu scopul de a-și favoriza situația în cadrul cauzei penale în care erau învinuiți de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 Cod penal (și în cadrul căreia au fost reținuți și ulterior plasați în arest preventiv, executând această măsură preventivă în cadrul IP. 5, or. Cahul).

11.3. În susținerea recursului avocatul Șcheau Igor cu inculpatul Alacev Ivan invocă exact aceleași motive care au fost invocate în recursul avocatului Covalenco Serghei în

numele inculpatului Contașel Veaceslav, doar s-a făcut referire la nevinovăția inculpatului Alacev Ivan și anume:

- ținând cont de conținutul juridic al normei din art. 309¹ alin. (3) lit. c) Cod penal citată supra, se impune precizare că din conținutul volumului probatoriu prezentat instanței de judecată în cadrul cauzei penale vizate nu a fost demonstrată vina inculpatului Alacev Ivan pentru comiterea infracțiunii pentru care acesta a fost pus sub învinuire, fapt care impune achitare acestuia pe marginea învinuirilor aduse.

12. Judecând recursurile ordinare în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că acestea urmează a fi admise din următoarele considerente.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să admită recursul și să dispună rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

De asemenea, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârile atacate și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Instanța de apel, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost săvârșită de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate și administrate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

La chestiunile de drept se referă cele ce țin de următoarele: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual au fost corect aplicate, iar hotărârea adoptată conține răspuns la toate motivele invocate în apel.

După cum rezultă din conținutul cererilor de recurs declarate, recurenții semnaleză temeiurile pentru recurs prevăzute la art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală, potrivit cărora hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în cazurile când *hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, precum și nu au fost întrunite elementele infracțiunii.*

Analizând textul deciziei contestate prin prisma argumentelor invocate în recurs și temeiurilor de casare nominalizate, Colegiul penal lărgit constată că criticile aduse de către procuror și-au găsit confirmare în speța dedusă judecării, sub aspectul că instanțele de fond *nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.*

Colegiul atestă că, partea acuzării critică decizia instanței de apel din considerentul motivării deficitare și contradictorii a soluției pronunțate, evidențiind că la caz instanța de apel a dispus eronat încetarea procesului penal în privința inculpaților *Alacev Ivan, Fuciți Alexandr, Cozma Victor, Reuțchi Ivan, Contașel Veaceslav, Mocan Vasili*, învinuiți de comiterea infracțiunii prevăzute de art.309¹ alin.(3) lit. c) Cod penal, pe motiv că există o hotărâre a organului de urmărire penală asupra aceleiași persoane pentru aceeași faptă, de scoatere a persoanei de sub urmărire penală.

În același context, Colegiul penal lărgit menționează că, hotărârile pronunțate de instanțele ierarhic inferioare trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite instanței ierarhic superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea. Necesită a se avea în vedere că, nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea insuficientă sau motivarea în termeni generali-vagi, reprezintă un temei de casare.

În corespundere cu art.384 alin.(3) Cod de procedură penală, hotărârea instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată.

Potrivit art.417 alin.(1) pct.8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Colegiul penal lărgit reține că, rejudecând cauza instanța de apel a admis apelurile declarate, a casat integral sentința și a pronunțat o nouă hotărâre prin care, a fost încetat procesul penal privind acuzarea lui Alacev Ivan, Fuciji Alexandr, Cozma Victor, Reuțchi Ivan, Contașel Veaceslav, Mocan Vasili pe art.309¹ alin.(3) lit. c) Cod penal, pe temeiul că există o hotărâre a organului de urmărire penală asupra aceleiași persoane pentru aceeași faptă, de scoatere a persoanei de sub urmărire penală.

Generalizând argumentările puse la baza soluției de încetare a procesului penal, instanța de apel a concluzionat că, ordonanța din 10 aprilie 2015 prin care, de către procurorul-șef al Secției combatere tortură, Caracuian Ion, s-a dispus anularea ordonanței privind clasarea cauzei penale nr. XXXXX, dispusă la 30.09.2013, cu reluarea urmăririi penale pe caz, cât și ordonanțele din 05 iunie 2017, emise de adjunctul Procurorului General, Mircea Roșioru, prin care s-a dispus anularea ordonanțelor emise de procurorul în Procuratura militară Cahul, Radu Palencu din 24.06.2013, 26.07.2013 și 30.07.2013, prin care s-a dispus scoaterea lui *Fuciji Alexandr, Cozma Victor, Reuțchi Ivan, Mocan Vasili, Contașel Veaceslav și Alacev Ivan* de sub urmărire penală, cu reluarea urmăririi penale în privința numiților – sunt acte procedurale lovite de nulitate, care nu se înlătură în nici un mod și poate fi invocată în orice etapă a procesului.

Reieșind din textul ordonanței de reluare a urmăririi penale, menționate supra, în privința lui *Fuciji Alexandr, Cozma Victor, Reuțchi Ivan, Mocan Vasili, Contașel Veaceslav și Alacev Ivan*, instanța de apel a identificat că „art.287 alin.(2) Cod de procedură penală în vigoare la 10 aprilie 2015 și 05 iunie 2017, acordă posibilitatea procurorului în astfel de cazuri, dacă se constată că nu a existat în fapt cauza care a determinat luarea acestor măsuri sau că a dispărut circumstanța pe care se întemeia încetarea urmăririi penale, clasarea cauzei penale sau scoaterea persoanei de sub urmărire, de a depune la judecătorul de instrucție un demers privind reluarea urmăririi penale. Însă procurorul ierarhic superior, ajungând la concluzia privitor la existența temeiurilor reluării urmăririi penale, nu a realizat opinia sa prin procedura legală. Această încălcare a normelor procesuale penale nu poate fi înlăturată decât prin recunoașterea nulității de drept a ordonanței procurorului.

La caz, Colegiul penal lărgit consideră că instanța de apel, la adoptarea deciziei, în mod pripit a acordat prioritate și autoritate a lucrului judecat, ordonanțelor de încetare și clasare a urmăririi penale din 24 iulie 2013, 26 iulie 2013 și 30 iulie 2013, și nu a ținut cont că aceste ordonanțe au fost anulate total și reluată urmărirea penală.

În acest sens, urmează a se reține faptul că, la 08 octombrie 2012 a fost începută urmărirea penală în temeiul art. 309¹ alin. (3) lit. c) Cod penal, pe faptul pretinsei

maltratări a deținutului Barbînța Vitalie la data de 25.08.2012 de către colaboratorii Penitenciarului nr. 5 Cahul, fiind atribuit cauzei penale nr. XXXXX. (vol.I, f.d.1).

Tot la data de 08 octombrie 2012, a fost începută urmărirea penală în temeiul art. 309¹ alin. (3) lit. c) Cod penal, pe faptul pretinsei maltratări a deținutului Drangoi Vitalie la data de 20.08.2012 de către colaboratorii Penitenciarului nr. 5 Cahul, fiind atribuit cauzei penale nr. XXXXX (vol.I, f.d.2).

Prin ordonanța din 29 martie 2013, s-a dispus conexarea cauzei penale nr. XXXXX cu cauza penală nr. XXXXX, într-o procedură unică pentru exercitarea urmăririi penale, fiind atribuit numărul unic nr. XXXXX (vol.I, f.d.167).

Ulterior, prin ordonanțele din 24 iulie 2013, 26 iulie 2013 și 30 iulie 2013, procurorul în Procuratura militară Cahul, Radu Palencu a dispus scoaterea de sub urmărire penală bănuții Contașel Veaceslav, Cozma Victor, Fuciji Alexandr, Reuțchi Ivan, Alacev Ivan, Mocan Vasili, deoarece în acțiunile lor lipsesc elementele infracțiunii prevăzute de art. 309¹ alin. (3) lit. c) Cod penal. (f.d.127-128, 131-133, 134-136, 137-139, 140, 142, vol.II).

La data de 10 aprilie 2015, prin ordonanța procurorului-șef al Secției combatere tortură, Caracuian Ion, a fost anulată ordonanța privind clasarea cauzei penale nr. XXXXX, dispusă la 30.09.2013, cu reluarea urmăririi penale pe caz, iar ca temei a invocat faptul că ordonanța din 30.09.2013 a fost afectată de un viciu fundamental, anume neefectuarea acțiunilor de urmărire penală absolut necesare care au dus la aprecierea necorespunzătoare a circumstanțelor cazului, fiind limitate drepturile părților vătămate Barbînța Vitalie și Drangoi Sergiu și anume dreptul de a beneficia de o investigație efectivă a plângerii sale cu privire la aplicarea de rele tratamente și de a avea acces la justiție, iar procurorul nu a îndeplinit obligația statului de a lua toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă a circumstanțelor cauzei (f.d.153-157, vol.II).

Prin ordonanța din 05 iunie 2017, adjunctul Procurorului General Mircea Roșioru, a dispus anularea ordonanței emise de procurorul în Procuratura militară Cahul, Radu Palencu din 26.07.2013 prin care s-a dispus scoaterea lui Fuciji Alexandr de sub urmărire penală, cu reluarea urmăririi penale în privința numitului (f.d.60-62, vol.III).

Prin ordonanța din 05 iunie 2017, adjunctul Procurorului General Mircea Roșioru, a dispus anularea ordonanței emise de procurorul în Procuratura militară Cahul, Radu Palencu din 24.07.2013 prin care s-a dispus scoaterea lui Cozma Victor de sub urmărire penală, cu reluarea urmăririi penale în privința numitului (f.d.63-65, vol.III).

Prin ordonanța din 05 iunie 2017, adjunctul Procurorului General Mircea Roșioru, a dispus anularea ordonanței emise de procurorul în Procuratura militară Cahul, Radu Palencu din 26.07.2013 prin care s-a dispus scoaterea lui Reuțchi Ivan de sub urmărire penală, cu reluarea urmăririi penale în privința numitului (f.d.66-68, vol.III).

Prin ordonanța din 05 iunie 2017, ora 08:25 minute, adjunctul Procurorului General Mircea Roșioru, a dispus anularea ordonanței emise de procurorul în Procuratura militară Cahul, Radu Palencu din 25.07.2013 prin care s-a dispus scoaterea lui Mocan Vasili de sub urmărire penală, cu reluarea urmăririi penale în privința numitului (f.d.89-91, vol.IV).

Prin ordonanța din 05 iunie 2017, ora 08:40 minute, adjunctul Procurorului General Mircea Roșioru, a dispus anularea ordonanței emise de procurorul în Procuratura militară Cahul, Radu Palencu din 24.07.2013 prin care s-a dispus scoaterea

lui Contașel Veaceslav de sub urmărire penală, cu reluarea urmăririi penale în privința numitului (f.d.69- 71, vol.III).

Prin ordonanța din 05 iunie 2017, adjunctul Procurorului General Mircea Roșioru, a dispus anularea ordonanței emise de procurorul în Procuratura militară Cahul, Radu Palencu din 30.07.2013 prin care s-a dispus scoaterea lui Alacev Ivan de sub urmărire penală, cu reluarea urmăririi penale în privința numitului (f.d.72-74, vol.III).

Colegiul penal lărgit atestă că, instanța de apel urma să țină cont că, la momentul examinării cauzei penale în instanța de judecată, ordonanța de încetare a urmăririi penale era de fapt o hotărâre anulată, pe când, referitor la ordonanțele de reluare a urmăririi penale din 05 iunie 2017, nu există vreo hotărâre de anulare sau constatare a nulității acesteia, or, ordonanța adjunctului Procurorului General, Mircea Roșioru, privind reluarea urmăririi penale nu a fost contestată de către partea apărării, nici în cadrul efectuării urmăririi penale și nici la finisarea urmăririi penale.

Astfel, opinia instanței de apel despre nulitatea ordonanțelor procurorului-șef al Secției combatere tortură, Caracuian Ion și adjunctului Procurorului General, Mircea Roșioru din 05 iunie 2017, nu echivalează cu adoptarea unei hotărâri de constatare a nulității absolute a ordonanței respective sau de anulare a acesteia.

Asupra celor expuse, instanța de recurs menționează că, referitor la nulitatea actelor procedurale, instanța de apel pronunțând soluția de încetare a procesului penal, a făcut trimitere la prevederile art. 251 Cod de procedură penală, care stipulează:

(1) *Încălcarea prevederilor legale care reglementează desfășurarea procesului penal atrage nulitatea actului procedural numai în cazul în care s-a comis o încălcare a normelor procesuale penale ce nu poate fi înlăturată decât prin anularea aceluia act.*

(2) *Încălcarea prevederilor legale referitoare la competența după materie sau după calitatea persoanei, la sesizarea instanței, la compunerea acesteia și la publicitatea ședinței de judecată, la participarea părților în cazurile obligatorii, la prezența interpretului, traducătorului, dacă sînt obligatorii potrivit legii, atrage nulitatea actului procedural.*

(3) *Nulitatea prevăzută în alin.(2) nu se înlătură în nici un mod, poate fi invocată în orice etapă a procesului de către părți, și se ia în considerare de instanță, inclusiv din oficiu, dacă anularea actului procedural este necesară pentru aflarea adevărului și justa soluționare a cauzei.*

(4) *Încălcarea oricărei alte prevederi legale decât cele prevăzute în alin.(2) atrage nulitatea actului dacă a fost invocată în cursul efectuării acțiunii – cînd partea este prezentă, sau la terminarea urmăririi penale – cînd partea ia cunoștință de materialele dosarului, sau în instanța de judecată – cînd partea a fost absentă la efectuarea acțiunii procesuale, precum și în cazul în care proba este prezentată nemijlocit în instanță.*

În acest context, Colegiul penal lărgit atestă că, instanța de apel la adoptarea soluției de încetare a procesului penal, urma să clarifice chestiunea privitoare la faptul că actele sunt lovite de **nulitatea absolută ori relativă**, ceea ce la caz lipsește.

Astfel, Colegiul ține să menționeze, că încălcarea normelor juridice privind competența după materie sau calitatea persoanei la urmărirea penală nu poate genera nulitatea tuturor actelor cauzei penale. Astfel, actele de sesizare a organului de urmărire penală (art. 262-264 Cod de procedură penală) de începere a urmăririi penale și cele care s-au efectuat în temeiul art. 254, 257 alin.(2) Cod de procedură penală, se vor considera legale.

Legiuitorul nu delimitează, după anumite criterii, competența organelor de urmărire penală și a procurorilor în materia începerii urmăririi penale. Potrivit art. 272-273 Cod de procedură penală, organele de urmărire penală, indiferent de competență,

sunt în drept să dispună începerea urmăririi penale, care se confirmă de procuror. Prin urmare, dacă și a fost încălcată competența după materie sau persoană de către procuror, actul de sesizare a instanței este valabil și instanța este obligată să examineze cauza în baza probelor administrate nemijlocit în fața judecății.

În continuare, Colegiul penal lărgit reține că, procurorul atât în apel cât și în recursul ordinar, a indicat că ordonanța adjunctului Procurorului General, Mircea Roșioru, de reluare a urmăririi penale, a fost emisă în virtutea Legii cu privire la Procuratură și a Codului procesual penal, care în detrimentul funcțiilor lui este obligat să controleze activitatea procurorilor ierarhic inferiori, oferindu-le posibilitatea de a reacționa mai operativ și de a corecta eventualele încălcări de lege admise de ultimul.

Or, potrivit art.53¹ alin.(2) lit. b) a), d) Cod de procedură penală (*în vigoare la 05 iunie 2017*), procurorul ierarhic superior, pe lângă atribuțiile prevăzute la art.52 alin.(1) Cod de procedură penală, în cadrul urmăririi penale realizează următoarele atribuții pentru exercitarea controlului ierarhic superior: a) poate cere de la procurorii ierarhic inferiori, pentru control, dosare penale, documente, acte procedurale, materiale și alte date cu privire la infracțiunile săvârșite și la persoanele identificate în cauzele penale în care exercită controlul; d) anulează, total ori parțial, modifică sau completează, prin ordonanță motivată, în condițiile prezentului cod, actele procurorilor ierarhic inferiori și ale ofițerilor de urmărire penală.

Din ordonanțele emise de procurorul în Procuratura militară Cahul, Radu Palencu și adjunctul Procurorului General, Mircea Roșioru, de reluare a urmăririi penale pe cauza penală nominalizată urmează că, verificând cu titlul de control ierarhic dosarul penal nr. XXXXX, ordonanța din 30 septembrie 2013 privind clasarea urmăririi penale a fost afectată de un viciu fundamental, anume neefectuarea acțiunilor de urmărire penală absolut necesare care au dus la aprecierea necorespunzătoare a circumstanțelor cazului, fiind limitate drepturile părților vătămate Barbînța Vitalie și Drangoi Sergiu și anume dreptul de a beneficia de o investigație efectivă a plîngerii sale cu privire la aplicarea de rele tratamente și de a avea acces la justiție, iar procurorul nu a îndeplinit obligația statului de a lua toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă a circumstanțelor cauzei.

La fel, în ordonanțele emise s-au indicat normele materiale și procesuale ale legislației în vigoare, ce au fost încălcate în cadrul procedurii precedente și care au fost apreciate drept viciu fundamental precum și care au servit ca temei pentru declararea nulității ordonanței de scoatere a persoanei de sub urmărire penală, însă atât instanța de fond cât și instanța de apel nu s-au expus asupra acestor temeuri, necătînd la faptul că, obiectul examinării cererii de încetare a procesului penal adresate instanței a fost legalitatea emiterii ordonanțelor din 10 aprilie 2015 și 05 iunie 2017, de reluare a urmăririi penale pe cauza penală respectivă.

Totodată, Colegiul penal lărgit apreciază drept întemeiate argumentele procurorului prin care a remarcat că, "prin decizia Curții constituționale din 29.03.2018 de inadmisibilitatea sesizării nr.30g/2018, privind excepția de neconstituționalitatea a art.52 alin.(2) pct.2), art.53/1 alin.(2) lit. d) și 2992 alin.(1) pct.2) din Codul de procedură penală; a art.3 alin.(6) din Legea nr.3 din 25 februarie 2016 cu privire la Procuratură, în pct.20 se menționează că: potrivit dispozițiilor contestate, controlul actelor procurorilor ierarhic inferiori are loc în cadrul urmăririi penale [art.52 alin.(2) (în redacția Legii nr.66 din 5 aprilie 2012) și art.531 alin.(2) din Codul de procedură penală].

Astfel, Curtea reține că prin controlul ierarhic exercitat de către procurorul ierarhic superior se realizează doar un examen intern al actelor procurorilor ierarhic inferiori sub aspectul legalității acestora, care nu reprezintă per se un act de înfăptuire a justiției în sensul articolului 114 din Constituție și nici nu produce o imixtiune în competența exclusivă a instanțelor judecătorești de a înfăptui justiția.

Mai mult, prevederile contestate nu înlătură competența instanțelor judecătorești de a exercita un control de legalitate în privința rezultatelor controlului ierarhic art.299¹ alin.(4) Cod de procedură penală, stabilind în acest sens că ordonanța prin care procurorul ierarhic superior a soluționat plângerea poate fi contestată în fața judecătorului de instrucție.

Colegiul penal lărgit accentuează că, deși la caz a fost constatat faptul existenței unor acțiuni procesuale comise cu abateri de către organul de urmărire penală, aceste acțiuni nu au fost contestate de persoanele cointeresate.

Respectiv, instanța de apel a adoptat concluzii pripite în ce privește acordarea de legitimitate absolută și autoritate a lucrului judecat în privința primei ordonanțe, de scoatere de sub urmărirea penală și clasare a procesului penal.

Prin urmare, Colegiul penal lărgit conchide că, temeiul pe care a fost încetat procesul penal nu a fost expus cu claritate și lipsesc aprecieri, din care s-ar deduce univoc concluzii referitoare la excluderea posibilității de tragere la răspundere penală a inculpaților.

Astfel, a avut loc o încălcare esențială a legii procesuale penale, fiind prezentă eroarea de drept stipulată la art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, întrucât, în urma examinării coroborate a materialului cauzei, rezultă un viciu juridic la stabilirea temeiurilor de fapt și de drept.

În continuare, dat fiind că Colegiul penal lărgit găsește întemeiate criticele procurorului în partea ce ține de insuficiența motivării deciziei adoptate de instanța de apel, se impune soluția admiterii recursului ordinar declarat, casării totale a deciziei contestate și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Subsidiar, Colegiul penal lărgit admite și recursurile declarate de către avocatul Covalenco Serghei în numele inculpatului Contașel Veaceslav și de către avocatul Șcheau Igor cu inculpatul Alacev Ivan.

La rejudecarea cauzei instanța urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care reglementează procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor circumstanțelor de fapt ale cauzei și să țină seama de cele invocate în prezenta decizie, să verifice și să aprecieze probele administrate, să le dea o apreciere cuvenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, ținând cont de temeiurile casării deciziei atacate, să înlătore omisiunile admise cu referire la cerințele apelantului și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

13. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Admite recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia, oficiul Central, Sîrbu Lilia, de către avocatul Covalenco Serghei în numele inculpatului Contașel Veaceslav și de către avocatul Șcheau Igor cu inculpatul Alacev Ivan, casează total decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 14 februarie 2022, în cauza penală în privința lui *Alacev Ivan XXXXX, Fuciji Alexandr XXXXX, Cozma Victor XXXXX, Reuțchi Ivan XXXXX, Contașel Veaceslav XXXXX, Mocan Vasili XXXXX* și dispune rejudecarea cauzei, de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia motivată semnată la 28 februarie 2023 și pronunțată la **16 martie 2023**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Boico Victor

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Plămădeală Ghenadie